

GLASILO
DELOVNEGA KOLEKTIVA
BOMBAŽNE PREDILNICE
IN TKALNICE TRŽIČ

*Tržiški
terstavec*

L e t o XII. maj 1971

Številka: 5

Glasilo ureja uredniški odbor:

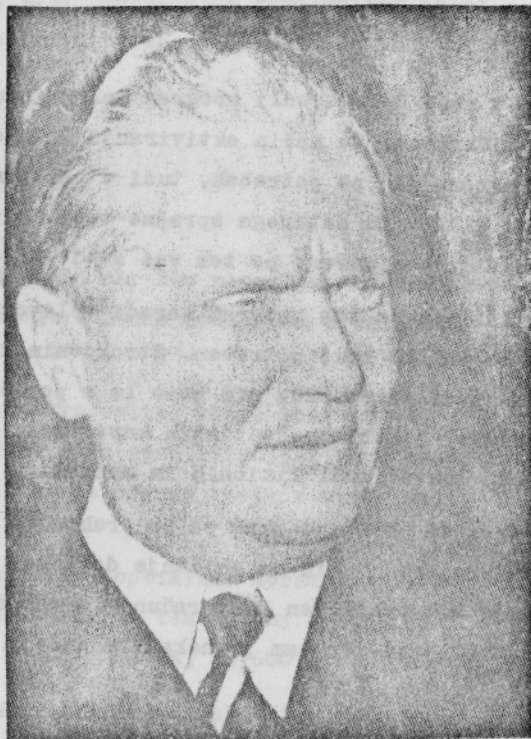
Joež Zupan, Leri Jaklič,
Marjan Herak, Slavko Teran,
Metod Ahnčič, Miro Mandelj,
Franci Šarabon in Roman Planino.

Glavni in odgovorni urednik:

Stojan Saje.

Izhaja vsak mesec v nakladi
1500 izvodov.

Tiska Tiskarna Delavske
univerze "Tomo Brejc" v Kranju.

*25. maja praznuje svoj
79. rojstni dan tov. TITO.*

*To je tudi praznik vse naše
mladine.*

*Želimo iz vsega srca, da bi
njena mladost pomlajevala
tudi njega in da bi ostal
vedno srečen v njenem krogu
in med nami vsemi.*

PROGRAM NALOG IN UKREPOV za leto 1971

Lani smo v naše delo uvedli program nalog in ukrepov in sprejete obveznosti so bile domala v celoti izvršene. Ta način aktiviranja vseh dejavnosti v podjetju naj bi zadržala tudi to leto in morda, pač po potrebah, tudi v naslednjih obdobjih. Program, s katerim se seznanjene strokovne službe in katerega sprejme tudi delavski svet kot najvišji organ samouprave, lahko samo koristi, ker moramo po tem vsi svoje delovanje usmerjati k realizaciji vseh postavk.

Za leto 1971 pa je tak program zaradi vplivov devalvacije domače valute in stabilizacijskih ukrepov še veliko bolj potreben. Strokovnim kadrom in samoupravnim organom se nalagajo nove naloge in zadolžitve. Kos jim bomo le s povečanimi naporji in boljšim gospodarjenjem. Doseči moramo višje izkoriščanje tistih kapacitet, ki dajejo več dohodka. Ne same kapacitet strojev in naprav, temveč tudi fizičnih in mentalnih moči slehernega v podjetju zaposlenega delavca.

Še en vzrok za povečano skrb pa je prehod na 42-urni delovni teden. Računati je namreč treba na izpad proizvodnje in na znižanje dohodka. Lansko jesen, ko smo sprejemali program tega prehoda je bil predložen tudi račun o predvidevanjih za pokritje izpadlega dohodka, vendar vmes ugotavljamo, da nam je nekaj računov z januarske devalvacije prekrižanih.

- Že dolgo vrst let vemo, da je organizacijska struktura podjetja, vkljub poznanim modernim in ustreznjšim sistemom še vedno taka kot vsa povejna leta. Nekaj manjših zadev iz tega področja je bilo izvedenih, vendar je to odločno premalo, da bi bilo občutiti na dohodku. Ugotavljamo, da je zaradi take tege organizacije preveč raznovrstnih nalog, ali pa nalog iz doka različnih področij, poverjenih nekaterim posameznikom in da zaradi neizvršene delitve dela prepečasi reagiramo na dogajanja in zamujamo velikokrat tako dragocen čas.

V popravljenem statutu podjetja, sprejetem decembra 1969 leta, prav zaradi zastarelosti naše notranje organizacije namenoma ni bila oblikovana organizacijska shema, temveč nakazana samo smer razvoja. Ta pa je:

- omogočanje natančne delitve dela, vodenja in opravljanja;
- definiranje učinkovitih funkcionalnih povezav med organizacijskimi kategorijami;
- zagotavljanje učinkovitosti delovanja in poslovanja vseh organizacijskih kategorij.

V letošnjem letu bomo organizacije strokovnih in ostalih služb ter organizacije vzdrževanja, investiranja, proizvodnje, pa tudi na ostalih vzporednih področjih spremenili v smeri delitve dela in nalog ter odgovornosti. Ako želimo napredek in izboljšanje, moramo ta problem reševati smelo in hitreje.

Do 15. junija 1971 bo odboru za organizacijo predložen predlog organizacijske sheme podjetja z opisi nalog in označeno odgovornostjo. Poleg tega pa še grobo horizontalno in vertikalno funkcionalno povezavo enot in oddelkov.

Naloga odbora za organizacijo bo, da predlog prouči, zahteva eventualne dopolnitve in, v kolikor smatra da je dober, da do 31. julija 1971 predloži v potrditev delavskemu svetu.

Drugem polletju pa bo potrebno izvesti naslednje faze, t. j. podrobnejše razčlenitev nalog, dela in odgovornosti navzdol na nižja delovna mesta. Ob tem je treba računati na konstruktivno sodelovanje vseh zainteresiranih.

6. 1. januarjem 1972 pa naj bi nova organizacija stekla.

Vzporedno bo potrebno urejati tudi kadrovske problematiko.

- V teku preteklega leta smo pri višini osebnih dohodkov dosegli kar lep napredek. Od decembra 1969 do decembra 1970 se je mesečni popreček neto osebnega dohodka postopoma dvignil za 25%. Ob začetku leta smo planirali le 10%.

Za leto 1971 bo naloga zviševanja osebnih dohodkov prav gotovo veliko težja kot v vseh preteklih letih. Tu je prisotna negativna bilanca devalvacije in stabilizacijskih ukrepov, po drugi strani pa življenjski nivo našega delavca. Poleg tega pa moramo vzeti v obzir tudi izredno močno prehajanje delavcev v druga podjetja.

Glede na vse navedene okoliščine in morda tudi s precejšnjo mero optimizma moramo za letošnje leto predvideti 20 % postopnega zvišanja osebnega dohodka. Ob tem naj bi najnižji osebni dohodek za poln delovni čas znašal ob koncu leta 700 din (sedaj je 600 din).

Nekatere notranje razpone bo potrebno korigirati. Preveri naj se tudi možnosti za uvrstitve pisarniškega osebja v grupe ali razrede.

Potrebna je delna korektura analitske ocene in sicer bi morali dati več poudarka delu s ljudmi, odgovornosti in nekoliko višjo oceno umskih storitev. Opažamo namreč, da je stvarna odgovornost ali pa stvarni riziko velikokrat v nesorazmerju z dobljenimi točkami po analitski oceni. Ni upoštevana resnična možnost poškodb na proizvodih. Na nekaj delovnih mestih se od delavcev in mojstrov zahteva vračila povzročene škode, nimajo pa za to odgovornost ekvivalente v višini osebnega dohodka.

Osebnih dohodkov bomo morali prilagoditi tudi družbenemu dogovoru in samoupravnemu sporazumu o delitvi dohodka.

Še popravki v analitski oceni je potrebno osebnih dohodkov strokovnih kadrov (srednje in visokošolskih) postaviti na tak nivo, ki ne bo povzročal prehajanja v druge organizacije.

- Za ključna delovna mesta, to je taka, kjer je dana sistemizacija izključno za moško delovno silo, in je spričo pogojev analitske ocene osebni dohodek v primerjavi z ostalo industrijo nizek, naj se zaradi povečanja interesa za zaposlitev na takih delovnih mestih dovoli možnost odstopanj od analitske ocene.

- Obratoma in delavcem je treba nuditi možnost za razširjenje obsega posluževanja, vzporedno s tem pa poskrbeti za ustrezno povečanje osebnega dohodka. To naj velja predvsem za delovna mesta, kjer so podane objektivne možnosti za merjenje učinka (norme).

- Delo na vsklajevanju norm je treba nadaljevati.

- Razširiti obseg normiranih del in del v skordu.

Kritje za povečanje osebnih dohodkov je potrebno iskati predvsem znotraj podjetja. Doseči je treba tolikšen dohodek, ki bo to omogočal. Naloge in ukrepi, s katerimi je mogoče doseči postavljeni cilj pa naj bi predvsem bile:

- Režijska delovna mesta, za katera se sodi, da je njih obremenitev problematična je potrebno preštudirati in preverjati potrebe, na podlagi ugotovitev pa predlagati ustrezne ukrepe za skrčenje števila delavcev na takih delovnih mestih ali pa za dodatne obremenitve osebja.
- Preveriti je treba tudi kadrovske zasedbe in ob neustreznosti in možnosti predlagati spremembe.

- Sleherni član delovnega kolektiva uveljavlja svoje pravice iz pravilnikov o delitvi dohodka. Prišel je čas, da mora tudi kolektiv uveljaviti svojo pravico do časa plačanega vsakemu posamezniku. Od 1.4. dalje bomo vztrajali na doslednem uveljavljanju notranjih predpisov, ki urejajo delovni čas in red v podjetju.
- Program perspektivnega razvoja tovarne je še vedno aktualen. Letos junija bo v Parizu razstava najnovejših strojev in naprav za tekstilno industrijo. Na to razstavo bomo poslali grupo naših strokovnjakov z deljenimi nalogami. Sodimo, da bo na osnovi tam prikazanih dosežkov perspektivo razvoja, vsaj kar zadeva stroje, možno jasneje opredeliti. Študijo o perspektivnem programu mora izdelati razvojni sektor. Vsi strokovni delavci v BPT pa so razvojnemu oddelku dolžni dati ustrezne podatke, svoja mišljenja in sploh pri delu sodelovati. Ako bo potrebno, pa je k delu možno pritegniti še zunanje sodelavce.

Inventivno dejavnost članov delovnega kolektiva je nujno potrebno oživeti. Uvede naj se posebno delovno mesto za strokovnjaka, ki naj bi skrbel za izvajanje določil pravilnika, za pospeševanje teh dejavnosti in za nadzor pri realizaciji predlogov. Ta služba bo morala skrbeti tudi za sprejemanje in realizacijo predlogov delavcev na vseh ostalih področjih dela in gospodarjenja.

Terjatve napram odjemalcem so v zadnjih petih letih v stalnem naraščanju.

1965	6.542.000	1969	23.100.000
1966	8.581.000	1970	21.750.000
1967	12.910.000	1971 cca	31.000.000
1968	17.374.000		

Vsled tega se povečujejo stroški (zamuđne obresti dobaviteljev) in redno obratovanje je oteženo. Dobo kreditiranja odjemalcev in pa popreček terjatev je nujno potrebno skrajšati odnosno znižati. Odbor za gospodarske zadeve lahko na predlog strokovnih služb dovoli odstopanje od prodajnih pogojev (skonto ob zamujenih plačilih). Uvesti je treba sistem pravilnih vezav tudi na ta faktor gospodarjenja.

- Iz proizvodnje vseh obratov je treba postopoma izločati izdelke, katerih prodajne cene ne zadoščajo za kritje lastne cene in ne dajo ustreznega dohodka. Nadomeščati jih je treba z izdelki, katerih izdelava je rentabilnejša. Izdelki, pri katerih je dohodek višji, naj imajo pri izdelavi prednost. Pri izdelkih, ki so interesantni z vidika proizvodnje, t.j. zaradi obstoječih kapacitet strojev ali pa zaradi velikih količin, je potrebno težiti k zniževanju proizvodnih stroškov.

- Večji poudarek je treba dati štednji na vseh področjih poslovanja, tako pri materialnih stroških, kot pri storitvah.
- Obseg nadurnega dela je v podjetju precej širok. Po urah v l. 1970 je nadurnega dela za 41 redno zaposlenih, po plačilu (upoštevano 50% pribitek) pa za 60 redno zaposlenih. Spriče pomanjkanja delovnih moči ne moremo računati na možnost ukinjanja dela v podaljšanem času, mora pa se stremeti za tem, da se tako delo intenzivira in skrči na res nujna dela. Poleg tega pa je potrebno preprečiti obračun in izplačilo nadur, katere sploh niso izvršene.
- Z uporabo vseh možnih ukrepov je v obratih in sploh znotraj tovarniškega področja potrebno doseči višji nivo reda in čistoče.
- Z novimi investicijami bodo odpadla nekatera dosedanja delovna mesta. Takoj, ko je dana odločitev investicije ali pa da je ta čas že v teku, je potrebno preveriti zasedbo takih delovnih mest in v sodelovanju s kadrovske službe poiskati rešitve bodisi s predstavitvami ali pa prekvalifikacijami prizadetih delavcev. Po drugi strani pa bodo potrebna nova delovna mesta in takoj ob ugotovitvi letnih, torej predhodno, je treba pripraviti in priučiti osebje (Center za izobrazbo). Na vsak način je nujno doseči potrebno povezavo med tehničnimi in kadrovske službe in najti ustrezniji način reševanja notranjih premeščanj delavcev.
- Na področju varnosti pri delu je treba bolj dosledno ukrepati. Tako pri zavarovanju ali opremljanju strojev, kot tudi pri odločitvah za pripuščanje nepoučenih delavcev ali pa alkoholikov k delu s stroji.
- Poudariti je potrebno tudi požarno varnost in doseči večje število članov prostovoljnega gasilskega društva BPT.
- Z ozirom na razpoložljive prostore in pa zaradi potreb prodaje na drobno naj uprava podjetja ukrene vse potrebno za ustanovitev lastne prodajalne.
- Nujno je treba skrajšati dobo od razvoja novih proizvodov do proizvodnje in prodaje. Vzporodno s tem je treba povečati vpliv na tržišče in pa preverjati možnosti tveganj.
- Že dalj časa ugotavljamo, da zaradi narave naše proizvodnje potrebujemo desinaterje. Uprava podjetja naj išče rešitve tudi za to delovno mesto.
- Preverja in aktivira naj se možnosti sodelovanja tudi z znanimi firmami za modo na področju posteljnine.
- Preprečevati je potrebno nadaljni odliv delovne sile iz podjetja. Vsake zniževanje proizvodnje ima za posledico nižanje dohodka in slabitev gospodarske moči. Vsak zaposlen naj v lastnem in kolektivnem interesu poskuša vplivati na sodelavce naj ne zapuščajo podjetja.
- Delavski svet je potrdil predlog odbora za kadre za prenos pristojnosti glede obravnavanja razporeda letnih dopustov na odbor za gospodarske zadeve.
- Glede poročila odbora za zdravstveno in tehnično varstvo, v katerem so navedena še neizvršena dela, je delavski svet sprejel sklep, da se leta čimprej izvršijo.

Delo organov upravljanja

- I. Delavski svet je na 14. redni seji, ki je bila 28. 4. 1971, sprejel naslednje važne sklepe:
1. Delavski svet je tudi letos potrdil program nalog in ukrepov, ki morajo biti izvršeni v letu 1971.
  2. V podjetju se z 12. 6. 1971 uvede hranilna služba. Vloge naj bi znašale nad 50,00 N din in 100,00 N din.
  3. Do konca maja se morajo pripraviti predlogi za konkretne analitske ocene na posameznih delovnih mestih za katera je to nujno.
  4. S 1. 5. 1971 se poveča vrednost točke za 5 %, s 1. 6. 1971 pa za nadaljnih 5%. Obenem se postavlja zahteva, da člani kolektiva delajo resnično poln delovni čas, brez postopanj in predčasnih odhodov z delovnega mesta, da vzdržujejo red in čistočo, da štedijo z materialom in da so disciplinirani, ker je le na ta način možno doseči boljši dohodek in posredno tudi boljše osebne dohodke zaposlenih. Če se to ne bo izvajalo, bo potrebno poostri vse ukrepe.
  5. Sprejet je bil sklep o vključitvi podjetja v I. grupo udeležencev samoupravnega sporazumevanja.
  6. V skupščino sklada skupnih rezerv občine Tržišča sta bila imenovana tovarišica Zvonka Švab in Janez Laibacher.

II. Odbor za gospodarske zadeve

Važnejši sklepi 15. redne seje z dne 15. 4. in 16. redne seje z dne 7. 5. 1971:

1. Odobri se 25 % ni povprečni popust pri prodaji blaga II. in III. kvalitete.
2. Potrdi se cenik za letovanje v Počitniškem domu v Poreču za leto 1971.
3. Potrdi se naslednja razporeditev letnih dopustov:

- predilnica:	od 5. 7. do 14. 8.
- tkalnica :	dve izmeni: od 28. 6. do 21. 8.
	tri izmene: od 5. 7. do 14. 8.
- oplemenitilnica in konfekcija:	od 12. 7. do 7. 8.

Pri razporeditvi dopustov se ne ozira na dopuste drugih podjetij; Pri koriščenju Počitniškega doma pa se mora dati prednost BPT.

4. Potrdi se poročilo o izvršenih nadurah v I. tromesečju 1971. V tem razdobju je bilo izvršenih skupno 17.316 nadur, kar je za 967 več kot v istem razdobju lani (posledica pomanjkanja delovne sile).

III. Odbor za kadre - 22. redna seja z dne 12. 4. in 23. redna seja z dne 22. 4. 1971:

1. V delovno razmerje se sprejme 16 novih delavcev, od tega: 2 v predilnico, 13 v tkalnice in 1 v konfekcijo.
2. Razporeditve:
  - tovarišico Francko Dežman se razporedi na novo delovno mesto "skladiščnik konfekcije v komercialnem sektorju",
  - tovariša Jožeta Tišlerja se po končani rehabilitaciji razporedi na delovno mesto "skladiščnik v centralnem skladišču",

- tovariša Antona Povšeta se razporedi na delovno mesto "vzdrževanje strojev v navijalnici".

3. Sprejme se odpoved delovnega razmerja osmi članov kolektiva, od tega 1 iz predilnice, 4 iz tkalnice, 1 iz oplemenitilnice in 2 iz V. delovne enote.

4. Ugotovljeno je bilo, da je v času od 11.3. do 17.4. samovoljno prekinile delovno razmerje 25 članov kolektiva (11 iz predilnice, 10 iz tkalnice, 2 iz V. delovne enote in 2 iz VII. delovne enote).

IV. Odbor za informiranje - 9. redna seja, dne 13.4.1971

1. Odbor je sprejel sklep naj se tudi vnaprej objavljajo v internem glasilu sestavki mladih literatov iz podjetja, vendar naj bodo premišljeno izbrani.

2. Slike naj se v glasilu objavljajo z podnapisi, saj večkrat marsikomu ni jasne kaj predstavljajo (kateri stroji in podobno).

3. Delavskemu svetu se predlaga povišanje honorarjev za fotografije, risbe in križanke kot sledi:

- za fotografije od 4,00 do 7,00 N din (do sedaj 2,00 do 3,00 ND);
- za risbe od 10,00 do 30,00 ND (do sedaj 5,00 do 10,00 ND);
- za križanke od 30,00 do 60,00 ND (do sedaj 20,00 do 40,00 ND).

Predlog se daje z utemeljitvijo, da do sedaj ni bile pravega sorazmerja med honorarji za članke in med honorarji za slikovno gradivo.

V. Odbor za obravnavanje kršitev in materialne škode - seja dne 15.4.1971:

- Ukrepi zaradi kršitev delovnih dolžnosti so bili izvršeni 7 članom kolektiva in sicer: 3 iz predilnice, 1 iz tkalnice in 3 iz konfekcije. Izrečeni ukrepi: opomin (trem kršilcem) in javni opomin (štirim kršilcem).

Obravnavane so bile naslednje kršitve:

- uživanje alkohola v podjetju,
- fizično obračunavanje,
- nedostojno obnašanje v podjetju,
- dajanje napačnih informacij mojstru,
- nepravilen odnos do materiala (= utenzilij),
- spanje med delovnim časom,
- povzročitev materialne škode,
- odklonitev začasnega dela na drugem delovnem mestu.

dipl. iur. Breda Milič

Kadrovske vesti

V mesecu aprilu so bili v naše podjetje sprejeti naslednji sodelavci in sodelavke:

- v predilnico: Jernej Zlodej
Vlado Penjvič

- v tkalnico: Samija Mulalič
Ismeta Hodžič
Zlata Rekič
Steja Subotič
Pavel Semič
Iva Glavaš

Iz JLA so se vrnili:

- v tkalnico: Anton Lupša

- v vzdrž. obrate: Janez Meglič
Anton Aljančič
Jože Valjavec
Pavel Leban

Iz podjetja pa so v aprilu odšli:

- samovoljno: Marija Kosem
Marija Avsenek
Riko Peharc

Kristina Vučenovič
 Elizabeta Rajh
 Francka Černilec
 Jože Pjevčević
 Naila Bešič
 Jovanka Šmitran
 Franc Bončina
 Behireta Hodžič
 Hatiža Kovač
 Janez Rotar
 Franc Malovašič
 Bojana Kardašević
 Evgenija Varek
 Fedha Mujezinovič
 Ivanka Vrevo
 Milena Hafnar
 Jože Frelih
 Cvičan Knežević
 Majda Razinger
 Antonija Seferagič
 Marčela Kalan
 Jelena Kovačević

Pravilno so odpovedali:

Ivana Mrak
 Ana Dobrlet
 Jernej Meglič
 Fani Kokalj
 Ferči Meglič
 Ciril Švab
 Rafael Rovan
 Feza Poprženovič

V pokoj so odšli:

Ivan Ahačič
 Jožefa Jakopin
 Angela Baša

Malči Vesel

PROIZVODNJA

v aprilu 1971

I. Osnovni material

a) predilnica:

Nekaj težav je bilo s kvaliteto "bele mešanice", ker je zanjo primanjkovalo ustreznega bombaža. Proti koncu meseca, ko je prispel Sirijski bombaž, ipa se je stanje izboljšalo. Za rumeno mešanico pa se je uporabljal relativno dober bombaž in je bila Pressley vrednost skoraj enaka z belo mešanico.

b) tkalnica:

Oskrba s prejo je bila zadovoljiva, tako, da se je še pojavljal problem vskladiščenja. Še vedno pa je problematična kvaliteta preje in se vse napake najizrazitejše pokažejo na avtoconerjih. Prav tako nastaja problem zaradi krotovičenja Nm 34 in Nm 40 votka z BD predilnikom, precejšnja neenakomernost (odebeljitve) in zamazanost preje z aluminijevim oziroma železovim oksidom.

c) oplemenitilnica:

Domačih tkanin za dodelavo ni primanjkovalo, zato obrat ni imel težav z rednim obratovanjem. Dodelava ne so bile tudi tkanine iz Domžal in Zagreba (beljenje).

d) konfekcija:

Oskrba s tkaninami je bila zadovoljiva in ni povzročala zastojev. Precej težav pa pri krojenju povzročajo tkanine, ki prispejo iz skladišča. V konfekcioniranju je obrat dobil tudi prvo količino tiskanega Junlona, čigar širina pa zelo odstopa od predpisane.

II. Proizvodnja

a) predilnica:

	marec	april
- izvrš.plana: ef.kg	107,96%	96,62 %
- baz.kg	97,44%	87,56 %
- izkor.strojov	82,50%	83,30 %
- produk.: baz.g/vrh(prst).	17,96	17,87
- gaz g/pr.m.(BD)	55,93	58,33
HOK ure	20,95	20,85

b) tkalnica:

- izvrš.plana m2	108,56%	102,32 %
votkov	110,09%	102,30 %
- izkor.str.: na pog.		
statv.ure	94,50%	94,10 %
na ef.statv.ure	97,20%	96,80 %
- produkt.: enot/del.uro	38,63	38,35

c) oplemenitilnica:

- izvr.plana v m2	122,73%	113,01 %
-------------------	---------	----------

d) konfekcija:

- izvr.plana v m2	75,65%	77,69 %
v enotah	79,22%	80,45 %
- izkor.str.:	84,50%	88,20 %
- produktivnost: ur/100 enot	108,75	106,-

V predilnici plan ni bil dosežen niti v efektivnih niti v baznih kilogramih, kar je še vse posledica demontaže oziroma montaže predilnikov in okvar na baterijah. Plan v efektivnih kilogramih ni bil dosežen, ker je bila povprečna Nm višja (30,17) kot v marcu (29,90). Izkoriščanje strojev se je malenkostno izboljšalo (od 82,5 % na 83,3%). Produktivnost je razen na BD predilnikih malenkostno padla.

V sukalnici je bilo v aprilu izdelanih 2.201,- kg različnih sukancev ter previto na križne navitke 15.446,- kg preje.

V tkalnici je bil plan v m² kot tudi v votkih presežen, vendar je odstotek preseganja precej nižji kot v marcu. To lahko pripisujemo manjši povprečni širini in večji gostoti tkanin, kar se vsekakor odraža tudi na izkoriščanju strojev in produktivnosti.

V oplemenitilnici je bil plan v m² presežen. Ta odstotek pa je precej nižji kot v marcu, ker je bilo dodelanih manj damastov in ker je zaradi enega prostega dne (28. aprila) več, manjša proizvodnja.

Plan v konfekciji ni bil dosežen ne le v m² in ne v snovah, vendar je odstotek izvršenja višji kot v marcu. To gre predvsem na račun znižanja nedovršene proizvodnje in proizvodnje takih izdelkov, v katere je vložene manj dela. Vse to se odraža tudi na boljšem izkoriščanju strojev in produktivnosti.

III. Delovna sila - izostanki	marec	april
- predilnica	13,9%	11,7 %
- tkalnica	9,5%	8,4 %
- oplemenitilnica	15,3%	27,4 %
- konfekcija	12,1%	9,4 %

V predilnici se je odstotek izostankov delovne sile znižal od 13,9% na 11,7% zaradi zmanjšanja izostankov zaradi bolezni.

V tkalnici se je število zaposlenih ponovno znižalo od 470 na 465.

Še vedno je občutna fluktuacija natakalk votka in čistilcev strojev. Pri čiščenju strojev je zaradi pomanjkanja delavcev že problem požarne varnosti. Vedno več problemov se pojavlja zaradi pomanjkanja predvsem moške delovne sile in premeščanja na druga delovna mesta, kar pa je nujno če hočemo obdržati sedanji obsag proizvodnje. Občuten porast izostankov ima oplemenitilnica, kar pa je posledica pomanjkanja predvsem moške delovne sile in koriščanja prostih sobot na druge delovne dni, pa tudi bolezenskih izostankov.

V konfekciji se je odstotek izostankov znižal za 2,7 % v primerjavi z marcem in to predvsem na račun znižanja bolezenskih izostankov.

IV. Vzdrževanje strojev

a) predilnica:

- popravila sklopk, zamenjava glavne osi, zamenjava ležajev na bateriju št. 1 in 3;
- previjanje garnitur mikalnega in snemalnega bobna, brušenje bobnev in pokrovčkov ter nastavitve starih mikalnikov (Aschworth in Platt);
- popravila, menjava zobčnikov za pogon in zobčnika za dvig voza na krilnem stroju števil. 7;
- nastavitve valjčkov na raztezalki števil. 8;
- generalni remont pretančnih strojev števil. 28 in 30;
- popravilo Millerjevega previjalnega stroja.

b) tkalnica:

V aprilu je tkalnica uvedla normirani remont ELITEX avtomatov, tako da je vsakih šest dni opravljen remont enega stroja. Tak remont je predviden tudi na KOVO avtomatih 275 CM in to z junijem, seveda le, če bo za to dovolj delovne sile. V aprilu sta bila stavljeni v pogon 2 avtokonerja brez električnih čistilcev in demontirana 2 stara stroja M - 3.

c) oplemenitilnica:

V aprilu je bil opravljen remont na belilnem agregatu, strižno-čistilnem stroju, razpenjalnem sušilniku, merilnem stroju in novem kalandru. Ker ni urejeno glede reklamacij, še vedno stoji navijalna naprava pri strižnem čistilniku. Veliko zastojev pa obrat mežeži na smodilnem stroju zaradi pomanjkanja delovne sile.

V. Doseganje norm

	april
predilnica - skupaj	115,40%
tkalnica - skupaj	118,65%
pregledovalnica - skupaj	112,50%
oplemenitilnica - skupaj	114,00%
konfekcija - skupaj	115,62%
skladišče gotovega blaga - skupaj	126,50%
zabojarna - skupaj	128,07%
B P T - s k u p a j	116,95%

Kako bomo letos letovali ?

Bliža se sezona letovanja v našem počitniškem domu v Poreču in zato vam posredujemo nekaj navodil:

- Počitniški dom bo odprt od 12. junija 1971 do (predvidoma) 12. septembra 1971. Možnost letovanja je 7 ali 14 dni, menjave izmen pa bodo kot v preteklem letu, ob sobotah in nedeljah.
- Na cene dnevne oskrbe bomo nudili gostom v pred in po sezoni 20% popust - za člane BPT, za tuje goste pa 10%, in sicer v času od 12. junija do 30. junija in od 1. septembra do 12. septembra 1971. Letovanje v tem času priporočamo predvsem tistim družinam, ki nimajo šole-obveznih otrok in upokojevcem.
- V času sezone, t.j. v mesecu juliju in avgustu imajo prednost predvsem tisti člani kolektiva, kjer sta oba zakonca zaposlena v našem podjetju; člani kolektiva, ki imajo v tem času planiran dopust in člani kolektiva, ki imajo šoloobvezne otroke.
- Akontacijo v višini 50,00 N din na odraslo osebo bomo sprejemali po naslednjem razporedu:

<u>Čas letovanja:</u>	<u>sprejem akontacije:</u>
od 12.6. do 3. 7.	od 1. 6. do 3. 6.
od 4. 7. do 31. 7.	od 14. 6. do 16. 6.
od 1.8. do 12. 9.	od 12. 7. do 14. 7.

Akontacijo bo po gornjem razporedu sprejemal referent za družbeni standard od 13 do 15 ure, v prostorih "vile v parku".

- Napotnice za letovanje v počitniškem domu se bodo izdajale za letovanje samo ob četrtkih, kakor lansko leto.
- Obenem vas opozarjamo, da se bodo napotnice za nočitve v planinskih postojankah izdajale ravno take samo ob četrtkih.
- Nadalje vam navajamo cenik, ki velja za letovanje v našem počitniškem domu v sezoni za leto 1971 :

Čelodnevni penzion:

1. Člani delovne skupnosti BPT in upokojeenci BPT	20,00 din
2. Zakonci članov BPT	30,00 "
3. Otroci članov BPT do 10 let starosti	7,00 "
4. Otroci članov BPT od 10 let do 19 let starosti, vajenci BPT in vajenci članov kolektiva (do 19 let - velja samo za šoloobvezne)	12,00 "
5. Otroci članov kolektiva BPT nad 19 let starosti, ki študirajo in naši štipendisti	15,00 "
6. Tuji gostje	42,00 "
7. Tuji otroci do 10 let starosti	20,00 "

Kaj dela mladina ?

V maju, mesecu mladih, je vsa naša aktivnost usmerjena v praznovanje Dneva mladosti. Vrstijo se razna športna tekmovanja in kulturne prireditve na katerih sodeluje tudi mladina našega podjetja.

Izmed športnih tekmovanj je bilo najprej izvedeno tekmovanje v malem nogometu, ki ga je organiziral mladinski kolektiv "PEKO". Naši fantje so imeli smolo že na samem začetku, saj so se v prvem kolu srečali z ekipo "Peka" in izgubili z rezultatom 0 : 2. Ekipo, ki je že v prvem kolu izločila naše moštvo iz nadaljnega tekmovanja, je bila tudi zmagovalec tega turnirja. Na drugo mesto so se uvrstili pripadniki JNA iz Ljubelja, tretji pa so bili mladinci Tovarne kos. V organizaciji aktiva "Peko" je bilo tudi tekmovanje v košarki, na katerem pa sta sodelovali samo dve ekipi. Zmagala je ekipa terenskega aktiva ZMS Sebenje, ki je premagala ekipo "Peko". Naše ekipe nismo uspeli sestaviti zaradi zadržanosti nekaterih mladincev.

Tekmovanje v kegljanju v borbenih partijah se je vršilo že v aprilu. Tudi tokrat so bili najboljši mladinci tovarne "Peko", naša ekipa je zasedla drugo mesto; naša druga ekipa, ki je nastopala izven konkurence, bi bila z doseženim rezultatom najboljša. Žal so propozicije take, da ekipa ni mogla nastopiti v konkurenciji. Tudi za šah ni dosti zanimanja med mladimi v našem podjetju. Tekmovanja se je udeležil samo predstavnik naših šahistov, Marjan Bogataj, ki je glede na to da ekipa ni bila popolna nastopil izven konkurence in posamezniki in dosegel odlično drugo mesto.

V četrtek, 6. maja, smo organizirali v Strelskem domu na Ravnah tekmovanje v streljanju z zračno puško za vse mladinske aktive v občini. Nastopilo je 10 ekip mladinskih aktivov iz občine. Preko 30 strelcev je preizkušalo svoje strelske sposobnosti, najboljši med posamezniki pa so bili:

1.	mesto	Štamcar	BPT	154 krogov	od 200 možnih,
2.	"	Mikloša	ZLIT	148 "	"
3.	"	Kotar	PEKO	146 "	"
4.	"	Malovrh	KOSE	143 "	"
5.	"	Valjavec	J.BPT	140 "	"

Med ekipami je bil najboljši aktiv "ZLIT" s 401 krogom, pred BPT - 387 krogov, ekipo Tovarne kos - 338 krogov in drugo ekipo "ZLIT" - 316 krogov. Naše ekipe so sestavljali: Franc Valjavec, Jože Valjavec in Marči Štamcar.

V programu sta še tekmovanja v namiznem tenisu in rokometu.

Kot vidomi, je letošnja udeležba na tekmovanjih s strani naših mladincev precej boljša kot lansko leto in tudi z doseženimi rezultati smo lahko zadovoljni.

Naj preidem iz športa še na drugo naše delovno področje.

V prejšnji številki smo poročali, da bo 18. aprila srečanje mladih samoupravljalcev v Ljubljani. Žal moram napisati, da se tega srečanja niso udeležili vsi trije mladinci, ki so bili določeni na naši zadnji seji. Na srečanje sta šla le Marjan Herak in Lado Bitežnik.

V soboto, 22. maja, bodo prišli na obisk in ogled našega podjetja slušatelji večerne osnovne šole iz Postojne, ki se bodo po ogledu podjetja pogovorili z našimi mladinci o delu organizacije ZM v podjetju in o vlogi mladih v sistemu samoupravljanja.

Ob 25. maju, Dnevu mladosti, bomo na predloge obratnih vodstev nagradili s knjižnimi nagradami najbolj delovne, disciplinirane in vestne mlade delavce v podjetju. Ob podelitvi bomo pripravili skromno zakusko za vse udeležence. S tem bomo mladim delavcem dali skromno priznanje za njihovo delo in vspodbudili še druge, ki svoje delovne dolžnosti ne opravljajo tako kot bi jih lahko.

O poteku srečanja mladih samoupravljalcev pa bo spregovoril Marjan Herak, sekretar TK - ZMS, v svojem članku.

Proslava krvodajalcev

V soboto, 8. maja, je bila v Cankarjevem domu proslava krvodajalcev v počastitev mednarodnega dne Rdečega križa. Ta organizacija združuje in povezuje že 114 držav z nad 240.000.000 ljudi. Pred desetimi leti je mednarodni Rdeči križ uzakonil svoja načela o humanosti, nepristranosti, neutralnosti, neodvisnosti, prostovolnosti, enotnosti in univerzalnosti. Ta načela nalagajo vsemu človeštvu enake pravice in še posebej tudi dolžnosti, da si ljudje med seboj pomagamo, da se zavaruje življenje in zdravje človeka, da se zagotovi spoštovanje njegove osebnosti, da se povsod po svetu širi vzajemno razumevanje, prijateljstvo, sodelovanje in trajanje med vsemi narodi.

Rdeči križ se pojavlja povsod, kjer je potrebna pomoč. Elementarne nesreče in nezgode na cestah nas zaskrbljujejo, požari povzročajo velikansko materialno škodo, vedno več je nevarnosti, ki ogrežajo naše življenje, pa tudi gnetno stanje in premoženje. Potrebe po edinstvenem in nenadomestljivem zdravlilu, človekovi krvi, so iz leta v leto večje. Da bi mogli zagotoviti dovolj te "dragocene tekočine" v naši republiki, je nujno, da pridobimo na oduzem krvi 70 tisoč ljudi. Nobena akcija pa ni uspešna in koristna, če ni osnovana na zavednosti, solidarnosti, prostovolnosti in slogi, le topel

medčloveški odnos nas lahko navaja k temu.

Proslava krvodajalcev v Tržiču je bila pomemben dokaz o delu organizacije Rdečega križa ter pohvala mestu in posameznikom.

Krvodajalska akcija v preteklem letu je bila dobro organizirana in naša skupna obveznost je bila izpolnjena z 107 %.

To je posebej poudaril v svojem govoru doktor Boris Kravanja, predsednik Komisije za krvodajalstvo pri Republiškem odboru RK Slovenije. Posebne diplome so prejeli večkratni prvodajalci: Franc Perko - kri je daroval 72, Jožefa Pjevčević, upokojenka in Franc Težak iz tkalnice sta dala kri 25 krat, Ivan Ahačič, Jelka Peharc in Mirko Sajovic - 15 krat, 10 krat pa so dali kri: Ludvik Avguštin, Anton Črnilec, Stane Gaber, Mujo Hovič, Ida Kimovec, Anton Kovačič, Ferdinand Kramar, Alojz Lužar, Marjan Mlinar, Hedvika Napret, Jože Poljanec, Antonija Seifert, Franc Šavs, Marija Špendal, Anton Vrhovnik. Za 5 krat darovane kri je prejelo priznanje 47 krvodajalcev. Na proslavi je sodeloval gost iz Francije, g. D. Pinson s soprogo, v spremstvu Maksa Klanška, sekretarja

RK Slovenije in predstojnika Zavoda za transfuzijo krvi iz Ljubljane dr. Vojka Mlinarja je vsem udeležencem -

krvodajalcem za spomin na prijateljsko srečanje izročil francoske krvodajalske značke, organizaciji Rdečega križa pa spominsko darilo - miniaturni Eiffel-ov stolp. Po podelitvi priznanj je z iskrenimi besedami izrazil, da prijateljsko sodelovanje v humanitarnih organizacijah in akcijah ter izmenjava izkušenj krvodajalske službe povezuje narode raznih držav v plemenitih ciljih.

Kulturni del programa je izvedla folklorna skupina "Karavanke", tržiški oktet z vodjem Francijem Šarabonom in glasbeni ansambel. Poslušalce so prijetno navdušile sestre Potočnikove, ki so zapele tri narodne pesmi.

Vsi gostje, številni obiskovalci in večkratni krvodajalci, med katerimi je večina članov delovne skupnosti BPT, so ob zaključku z dolgim aplavzom nagradili vse sodelujoče. Nato je bil prirejen skromen sprejem krvodajalcev in gostev v restavraciji hotela "Pošta".

Nemalokrat dejanja potrjujejo v nešteti situacijah in različnih potrebah, da lahko prav vsak človek računa s tem, da bo vrjetno nekoč tudi sam potreboval nenadomesiljivo zdravilo "kri". Prav zaradi tega moramo biti v akcijah in dejanjih enotni ter si v srca zapisati:

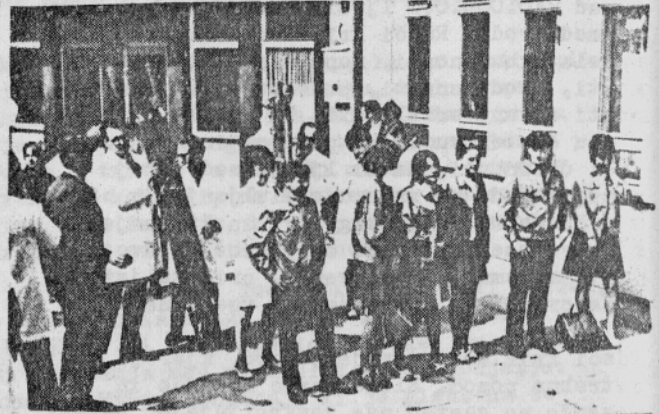
OSTANIMO ZVESTI KRVODAJALCI IN PRIDOBIVAJMO ŠE DRUGE!

Ivan Valjavec

II. Občinsko tekmovanje ekip prve pomoči

Na osnovi razpisa Republiškega odbora rdečega križa in Republiškega sekretariata za narodno obrambo SR Slovenije je bilo tudi v naši občini organizirano II. občinsko tekmovanje ekip prve pomoči, v soboto 15. maja, na prostoru pred Zdravstvenim domom v Trzinu. Na tekmovanju so sodelovale ekipe civilne zaščite delovnih organizacij in krajevnih skupnosti ter dve ekipi RK. Potrebna navodila je izdelal strokovni center za prvo pomoč pri

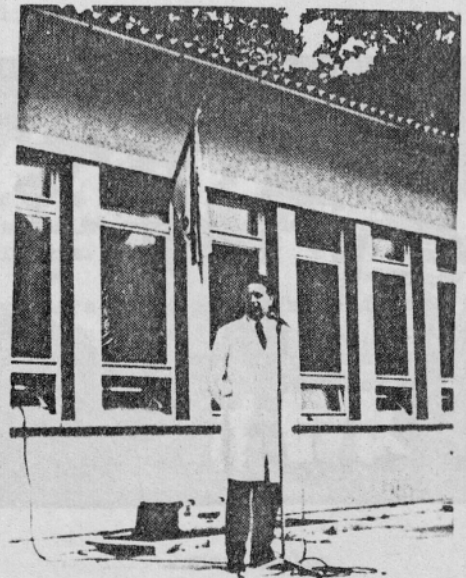
Republiškem odboru RK Slovenije in vsebujejo teste za preizkus in oceno teoretičnega znanja ter modele poškodb za praktični preizkus znanja na manekenu. Snov, ki je bila zajeta na tekmovanju, je predpisana s "programom 20-urnega tečaja prve pomoči za odrasle" in še dodatno urjenje v pripravah na tekmovanju.

Vsaka ekipa je obvezno morala imeti naslednjo opremo: dve nosili, dve s predpisano vsebino napolnjeni torbici prve pomoči in narokavni znak. Strokovno tekmovalno komisijo so sestavljali: dr. Tone Martinčič - predsednik, dr. Oton Kikel - član in višja medicinska sestra Jelka Zagorc - članica. Zapisnikarji: Nuša Erjavšek, Anica Janc in Lea Grum.

Za preveritev teoretičnega znanja prve pomoči je bilo določenih 30 vprašanj in za vsak pravilen odgovor je tekmovalec dobil eno točko, torej največ 30 točk.

Pri preverjanju praktičnega znanja na osnovi oskrbe fiktivne poškodbe, ki jih je realistično pripravil na maneknih Jože Zupančič, ali pa s pomočjo slike (prelomi kosti itd.), pa so bili kriteriji za ocenitev znanja naslednji:

- a) pravilnost eskrbe peškodbe in pristop do poškodovanca,
 b) kvaliteta in estetski izgled opravljene eskrbe.

Tako so tekmovalci lahko dosegli: za odlično eskrbljene peškodbe - 30 točk,
 za estetski izgled in kval. - 30 "
 za priprave poškodovanca za transport z nosili - 10 "
 za pravilen prenos z nosili - 10 "
 in za medsebojno povezovanje opravil vsake trojke - 10 "

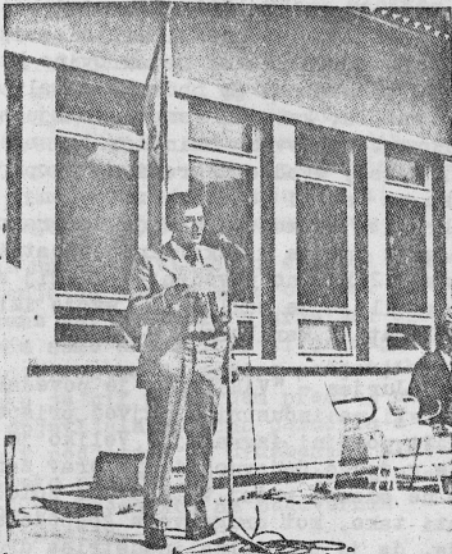
Najboljši uspeh na tekmovanju je dosegla I. ekipa tovarne "Peko" in se je take uvrstila na I. mesto. Sodelovala je tudi na republiškem tekmovanju, 20.6.71. v Velenju. II. mesto je osvojila naša tekmovalna ekipa v naslednje sestave: Helena Šter - centralno skladišče, Mirko Plesničar - skladišče gotovega blaga, Zvonka Brzin - tkalnica,

Tončka Žepič - tkalnica, Roman Planina - konfek in Milan Gregorčič - elektrodelaavnica.

Tekmovalne ekipe je vodil ing. Vladimir Halužan pripravil vse potrebne in se izredno potrudil za povezovanje vseh članov ekipe v dolo.

Vsem tekmovalcem iskrene čestitke!

Na III. mesto se je uvrstila II. ekipa tovarne "Peko", z obvezniki snote civilne zaščite.

Ob razglasitvi rezultatov predsednika strokovne komisije dr. Toneta Martinčiča, je I. plasirana ekipa prejela za nagrade kompletne terbiće prve pomoči in diplome, vsak tekmovalce pa še praktične darile. Nagrade je pripravil Odsek za narodno obrambo.

Ivan Valjavec

ZBOR MLADIH SAMOUPRAVLJALCEV
 V LJUBLJANI

"Učenje plavanja na varni peščeni obali je jalev napor, treba je v vodo," je dejal predsednik Republiške konference Zveze mladine Slovenije, Živko Pregel, v uvodnih besedah.

Nadaljevanje sestavka je povzetek osnovnih misli njegovega govora:

"Nikakor ne gre jemati resno trditve, da je mlade treba učiti samoupravljanja. Samoupravljanje ni enostaten in lahek posel, samoupravna zavest ne more prodrati s pomočjo knjig in predavanj, temveč predvsem s samoupravljalško prakso. Usposabljanje mladine v kabinetu, opremljenih s samoupravno literaturo v steklenih vitrinah, pa mora doživeti isto usodo.

Da bo objektivni interes mladih za samoupravo do kraja postal tudi zavestna težnja, moramo vse naše sile usmeriti v samoupravno oslobajanje čimvečjega dela mladih vrstnikov. Ne smemo misliti samo "na mladino do 17 let", temveč na samoupravnost vsega okolja, kjer mladi živimo in delamo.

Samoupravljanje, kot objektivni interes mlade organizacije ni laskanje mladini, temveč ugotovitev, ki opozarja na mnoge dragocene potenciale, ki se v njej skrivajo in ki jih je za dobro družbe in mladih v njej potrebno razviti in izkoristiti. V samoupravljanju lahko mladi največ in najboljše damo, v samoupravljanju mladi in najboljše dobimo.

"Teorije" e apolitičnosti in nezainteresiranosti mlade generacije se širijo precej hitreje kot volja za analizo družbenega položaja mladih.

Slednja, je dokaj težka naloga in tudi naloge, ki jih tirja položaj mladih, niso enostavne in udobne.

Nezadovoljiv položaj mladih, ki ne nastaja, ker bi družba "imela piko" na mladino, temveč ker samouprava še ne prevladuje v naših družbenih odnosih in poplava odtujenih, formalnih ter nedožitih družbenih vrednot, usmerjata mlade "nazaj k naravi", k zatekanju temeljne moralne vrednote in v odmikanje od družbene aktivnosti. Za vrednote, ki si jih mladi oblikujemo, navadno nismo pripravljeni priznati, da so socialistične, čeprav to večinoma so, toda med njimi in našo samoupravno socialistično prakse zija velika, prevelika vrzel.

V svojih naporih za samoupravljanje mladi ne smeje poznati meja. Nikdar ne moremo biti preveč revolucionarni v bitki za ta cilj. Dobro moramo analizirati položaj, potem so moramo boriti. Toda, revolucionarnost se ne meri po ostrini naše bitke, temveč po naših uspehih. Naša akcija mora biti smiselna, ne bojazljiva, temveč učinkovita. Ne rabimo revolucionarjev, ki so pozabili, kaj pravzaprav je njihov cilj."

Marjan Herak

II. Kongres samoupravljalcev

dialog v Sarajevu

s tovarišem Jankom Jagodicem, predsednikom Delavskega sveta BPT, ki je zastopal naše podjetje na tem velikem zboru. Nekaj njegovih vtisov lahko preberete v naslednjem sestavku.

TOVARIŠ JAGODIČ, PRAV GOTOVO BO BRALCE NAJPREJ ZANIMALA UDELEŽBA, SAJ TA ZBOR NI BIL "VELIK" LE PO POMEMBNOSTI, AMPAK TUDI OBSEGU.

Na 2. KONGRESU SAMOUPRAVLJALCEV v Sarajevu je samo iz Slovenije sodelovalo 252 delegatov, med njimi tudi trije iz Tržiča; eden teh treh je bil delegat našega podjetja. Že te številke zgovorno pokažejo na obseg udeležbe.

KAKOR VEMO, JE BILO DELO RAZDELJENO; BI NAM HOTELI POVEDATI NEKAJ TUDI O TEM?

Samo delo kongresa je bilo razdeljeno na štiri tematska področja in to:

- I. Komisija za nadaljno izgradnjo razvoja in pospeševanja učinkovitosti samoupravljanja v delovnih organizacijah,
- II. Komisija za probleme razširjene reprodukcije in integracije na samoupravnih temeljih.
- III. Komisija za probleme razvoja samoupravne družbe in življenjskega standarda delovnih ljudi.
- IV. Komisija za probleme krepitve vloge združene- ga proizvajalca - osnova razvoja samoupravne- nega sistema.

O ČEM STE GOVORILI PRVI DAN ZASEDANJA KONGRESA?

Prvi dan je kongres zasedal skupno. Kongres je otvoril Dušan Petrovič - Šane in v svojem izlaganju predvsem nakazal pomen in namen tega srečanja delovnih ljudi iz vse Jugoslavije. V uvodu v svoj referat je Edvard Kardelj povdaril moč samoupravljanja v preteklih 20-tih letih ter se zavzel za to, da bi šli z razvojem samoupravne družbe še hitreje naprej. Sledil je svečan trenutek, ko je skopski delavec predal tovarišu TITU priznanje vseh samoupravljalcev Jugoslavije, kot dokaz, kako delovni ljudje cenijo njegove napore pri uresničevanju ciljev, ki smo si jih zastavili. V uvodnem govoru tovariša TITA je bilo slišati marsikatero pikro na račun tistih, ki hočejo spodkopati globoke temelje našega družbenega sistema, ki sloni

predvsem na dobrih samoupravnih odnosih. Nebi se zadrževal pri njegovih besedah, saj ste govora tovariša Tita in Kardelja lahko prebrali v dnevnem časopisju in spremljali po televiziji.

IN KAJ JE BILO DELO DRUGEGA DNE?

Drugi dan je kongres nadaljeval delo v komisijah.

Sem sem sodeloval v II. komisiji.

V kongresnem materialu smo dobili predloge in osnutke 27-tih resolucij, ki naj bi jih sprejeli. Na te predloge je bilo s strani delegatov podanih v II. komisiji skupno 37 dopolnil (amandmajev), katere je potem kongres sprejel. Diskutanti so predvsem obravnavali probleme s katerimi se srečujejo v delovnih organizacijah ali družbenih službah.

MORDA NEBI BILO ODVEČ, ČE BI SE USTAVILI PRI NEKATERIH IZVAJANJIH DELEGATOV!

Začel bi kar s poročevalci s področja tekstilne industrije, saj nam je ta najbližja. Poročalo je skupno 5 delegatov. Predstavniki "MTT" Maribor je med drugim dejal: "V Sloveniji je velika istrošenost tekstilnih strojev. Treba je izboljšati organizacijo v podjetjih in morda preiti na surovine kemijskega izvora, saj nas je nedavna devalvacija močno prizadela, ker smo vezani izključno na uvoz surovin. Zahtevamo ukinitve obresti na poslovni sklad, uvedbo regresivne stopnje prispevka na osebni dohodek, zmanjšanje okrestni na kredite za modernizacijo, odpravo carine na uvoz opreme v tekstilni industriji, ter najmanj 2 kratno povečanje premij za izvoz tekstila," je zaključil svoje izlaganje delegat iz Maribora.

Silvester Jurjan - "VARTEKS", je povedal, da je tekstilna industrija največ prispevala k hitrejši povojni izgradnji. Veliko je tudi nalagala v druge dejavnosti in prav zaradi tega je ne smemo, sedaj v težavnem položaju, tretirati tako, kot druge veje gospodarstva. Dejal je, da je tekstilna industrija društven problem, ne pa samo problem samih tekstilcev.

Iste težave je nakazala tudi predstavnica "TETEKS"-a iz Makedonije ter opozorila na dejstvo, da je Jugoslavija predzadnja v Evropi po potrošnji tekstila na prebivalca. Cene tekstilnim izdelkom so se najmanj dvignile, prav tako pa ovira nas tekstilce, še naprej nezaščiten uvoz tekstilne robe.

Marica Stojkovič iz Duge Rese je ugotovila, da so se sredstva, namenjena za nerazvita področja, uporabljala za saniranje nelikvidnih delovnih organizacij ter dodata, da bi bilo treba dobro razmisliti o predlogu, da bi namesto davka na OD osební dohodek, plačevali davek na celokupni kapital posamezne delovne organizacije.

To je bilo nekaj misli in predlogov delegatov, ki so zastopali tekstilno industrijo.

KAJ PA JE BILO POVEDANEGA O DRUGIH PANOGAH GOSPODARSTVA?

Tudi druge panoge gospodarstva tarejo podobne težave kot nas. V težkem položaju so železničarji, brodogradnje, usnjarska in gumarska industrija. Velik glas so povzdignili tudi kulturni in prosvetni delavci,

za katere pa ne bi mogli reči, da so na repu lestvice družbenega dohodka.

KAKŠNA KONKRETNA MNENJA, OZIROMA ZAKLJUČKI SO BILI PODANI?

Slišati je bilo veliko mnenj, da delovni ljudje podpirajo ustavne spremembe in prav od njih veliko pričakujejo. Sindikati morajo imeti največjo vlogo za razvijanje samoupravnih odnosov, tako v podjetjih kot v družbenem sistemu. Pri samoupravnih odnosih naj se upošteva predvsem to, kaj delavec sam misli in ne, kaj mislijo drugi okoli njega. Treba se je še naprej boriti proti nepravilnemu bogatenju, raznim visokim honorarjem penzionistov, ki so ostali na svojih delovnih mestih ter s tem praktično zapirajo pot mladim strokovnjakom, ki zaradi tega odhajajo v inozemstvo.

Prisilna uprava v današnji stopnji samoupravljanja je popoln anahronizem. Sprašujemo se, če lahko o prisilni upravi odloča samo skupščina, ki je največkrat indifirentna do tega v podjetjih. Prav tako je bil povdarjem predlog naj bi SDK objavljala mesečna poročila o stanjih v podjetjih in družbenih službah in tako preprečila morebitne zlorabe s strani posameznikov na odgovornih delovnih mestih.

Čeprav je bilo precej pripomb in nezaupanj do družbe, pa je le večina delegatov prišla do tega, da 26 let po vojni lahko predlagamo, volimo in upravljamo, kar ni uspelo še nobenemu v tako kratkem roku.

PRIŠLA SVA DO ZADNJEGA DNE ZBORA SAMOUPRAVLJALCEV. O ČEM JE TEKLA RAZPRAVA? KAJ STE SKLENILI?

Zadnji dan kongresa je bila plenarna seja, na kateri smo sprejeli 27 resolucij. Mor-da na kratko, kaj vse so posamezne resolucije vsebovale. Govorile so o dohodkovnem sistemu, samoupravnem sporazumevanju in dogovoru, nadalje o kadrovski politiki, izobraževanju, znanstvenem in tehničnem delu, o delovnih pogojih, zaščiti pri delu in drugem. Resolucije vsebujejo tudi poglavja o samoupravnem povezovanju različnih področij, o položaju združenega dela, o socialni varnosti, življenjskem in družbenem standardu, stanovanjski politiki, o krepitvi odgovornosti, mednacionalnih odnosih, združevanju občanov in o vseljudski obrambi.

Podrobneje o posameznih resolucijah morda v eni naslednjih številka tekstilca!

Delegati smo sprejeli tudi predlog odloka o pripravi kodeksa samoupravljalcev. Prav tako smo izglasovali odlok, da se 27 junij razglasi za dan samoupravljalcev,

toda ne kot državni praznik. Samoupravljalci so tudi podprli predlog, da bi leto 1972 bile leto kvalitete, za častnega pokrovitelja pa smo predlagali tovariša TITA.

IN ZAKLJUČEK KONGRESA?

Sklepno besedo je prevzel predsednik TITO, ki je bil vidno zadovoljen z delom kongresa. Dejal je, da je zadnji čas, da so razni družbeni elementi kaznovani za svoje neodgovorne delo. Ne smemo dopustiti, da bi na današnji stopnji samoupravljanja ostali nekaznovani. Treba je preiti iz anonimnosti na subjekte z imeni in priimki.

Kongres smo zaključili z zahtevo, da tovariš TITO ostane doživljensko na čelu naših delovnih ljudi. Končali smo 4-dnevno delo in se napotili nazaj med sodelavce, da jim prenesemo ugotovitve in sklepe II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.

ZA KONEC NAJINEGA RAZGOVORA BI VAS PROSIL ŠE ZA VAŠE MNENJE O TEJ VELIKI MANIFESTACIJI.

Kongres ni bil zgolj politični manifest delavskega razreda, ampak prizadeven delovni dogovor peozivajalcev, ki nosijo glavni delež našega gospodarskega in družbenega razvoja. Samoupravljanje je naša vsakdanjost, del našega življenja in dela. Vse, kar je doslej težilo samoupravljalce, kar jim je jemalo poguma, imamo sedaj napisano v sprejetih resolucijah, ki nam zagotavljajo dovolj moralne in celo materialne opore. Seveda to ne sme ostati samo na papirju ampak moramo s skupnimi močmi spremeniti v prakso vsakdanjega življenja. Samoupravljanje je pognalo globoke korenine in prav zato sedaj lahko preidemo od besed k dejanjem. Z ugotovitvijo, da je bil kongres samoupravljalcev in močan mejnik v našem nadaljnem razvoju, naj končam svoja opažanja z velikega zbora delavskega razreda v Sarajevu.

KAKO PREŽIVITE PROSTE SOBOTE?

Razgovor vodil: *Stojan Saje*
Fotografije: *Roman Planinc*

Janez Boncelj - konfekcija:

Ponavadi preživim proste sobote kar v delu; sedaj je precej dela na vrtu, pa tudi okoli hiše se vedno najde kaj za postoriti. Če je prav posebno lepo, se najde čas tudi za v planino. Tja hodim rad, pa tudi kam daljbi šel, samo je premalo denarja in če ni "ovenka" v žepu, se tudi daleč ne pride. Sicer je pa tudi doma lepo.

Franco Pogačnik - belilnica:

Na vsak način je boljše, da so proste tri sobote v mesecu, a rad bi videl, da bi bil datum planiranih prostih dni bolj gotov, saj mi spremembe dostikrat preprečijo lastne načrte.

Ponavadi porabim prosti čas za delo, ker gradim hiše in moram se posvetiti tudi družini. Radi gremo na izlete, ki pa so včasih vezani z različnimi opravili.

Z ženo delava v različnih izmenah in zato med tednom ni moč narediti vsega potrebnega v hiši in okoli, pa te ponavadi opravimo kar ob prostih sobotah ali v nedeljo.

Marija Veber - predilnica:

Včasih smo delali po ves teden in ni bilo prostih sobot, pa je šlo. A prav je, da so in sedaj, ko smo tega vajeni, bi se težko privadili nazaj; pa tudi pogrešali bi jih, saj je mnogo lažje razporediti delo in počitek sedaj, ko sta prosta dva dneva skupaj.

V zimskem času ponavadi malo dlje poležimo, poleti pa nas sonce zvabi v planine ali druge izlete, obiščemo sorodnike in tudi za delo ostane dovolj časa.

Sicer pa grem kmalu v pokoj in bo prostega časa dovolj - najbrž včasih še preveč!

Ana Ravnik - tkalnica:

Vsaki gospodinjji pride prosti čas prav, da ga izkoristi za svoje delo; posebno, če je žena zaposlena, ni nikoli preosta. Tudi jaz največkrat porabim proste sobote in nedelje za delo doma, saj ga nikoli ne zmanjka. Vsa opravila nam vzamejo še preveč časa, saj se je treba posvetiti tudi otrokom in dostikrat se na moreme take ukvarjati s njimi, kakor bi želeli.

Želim si, da bi proste sobote ostale in bile tudi v naprej plačane, saj je denarja vedno premalo. No, saj veste, da je treba znati razdeliti dve delavski plači, da je družina cel mesec sita in vedno napravljena!

Vinke Zavrl - mehanična delavnica:

Imam družino, s ženo sva oba zaposlena in zato je treba tudi v prostem času vedno kaj narediti. Posebno ob koncu tedna je potrebno vse spraviti v red, nakupiti hrane, popaziti otroka, pa tudi kakšne bolj "moške" dele se najde pri hiši. Če je lepe vreme, gremo na sprehod, ker se otroci radi sunaj, a prav zaradi njih ni moč iti kam dalje. Kadar smo doma v soboto in nedelje, lahko vse naredimo, pa tudi odpočijemo se. Dobro je, da smo več prosti, a ne zdi se mi prav, da se nam šteli prve štiri proste sobote v dopustje.

Ivanka Herak - uprava:

V sobotah se posvetim domu, ker je med tednom premalo časa, da bi v popoldanskem času, po službi, opravila vse potrebno tudi doma. Gospodinj-akega dela nikoli ne zmanjka, pa tudi opravila na vrtu in še vse ostale drobnarije vzamejo čas. No, in če človek zida hiše, ni niti časa za izlete ter zabave, niti denarja ne.

Če ostane kaj prostega časa, raje malo počijem in si nabere novih moči ter volje, saj služba tudi zahteva "celega človeka". Le tako se lahko v novem tednu spet posvetimo delu in uspešno delimo moči med vse naše naloge.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI BPT:

32 - POLITIKA

Samoupravljanje i društveno ekonomski razvitak Jugoslavije 1950 - 1970

Savezni zavod za statistiku

Beograd 1971

UDK: 321 1950 - 1970 (497.1) = 861

Sit. oec. II. 87 Ino. št. 1728

○○○○○○○○○○

331 - VPRAŠANJA DELA

Jugoslovenski zavod za produktivnost rada

Proučevanje rada

II. izdaja

Privredni pregled, Beograd, 1966

UDK: 331,001 (07) = 861

Inv. št. 1749

○○○○○○○○○○

34 - PRAVO

1. Priročnik za javno razpravo o spremembah ustave SFRJ

Delavska enotnost Ljubljana, 1971

UDK: 342,4 (497.1)(03) = 863

Lit. anct. I. 103 (1.ex. - 5.ex) Inv. št. 1744 - 1748

○○○○○○○○○○

2. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakonika o kazenskem postopku

Uradni list SR Slovenije, Ljubljana, 1971

UDK: 343.24 (094.4) = 863

Lit. iur. I. 25 - D (1.ex) Inv. št. 1753

○○○○○○○○○○

3. Zbirka sodskih odluk: 15. knjiga, 1. zvezek

(Sudovi opče nadležnosti i vojni sudovi)

Službeni list SFRJ, Beograd, 1970

Lit iur. I. 40 / XV. 1 Inv. št. 1750

○○○○○○○○○○

614 - ZAŠČITA PRED NEZGODAMI

Gasilski priročnik

Gasilska zveza Slovenije, Ljubljana, 1971

UDK: 614.84 (0%) = 863

did. I. 10 (1.ex. - 15. ex) Inv. št. 1729 - 1743

○○○○○○○○○○

658 - TRGOVINSKA TEHNIKA

Marinković Ilija:

Zbirka spolnotrgovinskih deviznih i carinskih propisa (II. del)

Pravno ekonomski centar, Beograd, 1971

UDK: 336.221 (382/398.6) = 861

Lit. oec. I. 84/1

Inv. št. 1724

Marinkovič Ilija:

Zbirka spolnotrговinskih pravilnih i carinskih propisa (II. del)

Lit. oec. I. 84/2 Inv. št. 1725

Dr. Vitez Ivan:

Financijsko poslovanje v radnoj organizaciji

Informator OEP/1-2, Zagreb 1971

UDK : 658.15 = 862

Lit. oec. I. 5/1 - 7 Inv. št. 1726

Dr. Obraz Roman:

Planiranje - Razvoj i lansiranje proizvoda za tržište

Informator OEP 71/12-13, Zagreb 1971

UDK: 65.012.2 (339.21): 347.731 = 862

Lit. oec. I. 5 / 12 -13 Inv. št. 1727

S. SAJK

NAGRAJENI REŠEVALCI

KRIŽANKE :

1. Tilka Mrak - tkalnica 25,00 N din
2. Melči Fartek - predilnica 15,00 N din
3. Vinko Brezar - centralno sk. 10,00 N din

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

NAGRADE ZA KVIZ tokrat niso bile podeljene, ker ni bilo pravih rešitev. Želimo vam več zadovoljstva in uspeha pri reševanju slikovnega kviza.

Uredništvo

Opravičilo

Vsem bralcem Tekstilca se opravičujemo za zamudo s katero je izšla 4. številka. Nastala je zaradi preobremenjenosti tiskarne pred prvomajskimi prazniki. Želimo in upamo, da v bodoče do takih zastojev ne bo več prišlo, zato vas prosimo za razumevanje!

Uredništvo

●●●●●●●●●●

O p r a v i č i l o

Opravičujem se Faniki Kuhelj, ker sem jo po krivici obdolžila dejanja, ki ga ni storila in zaradi neresničnih izjav.

Marinka Longar

REŠITEV KVIZA: POZNATE PODJETJE,
V KATEREM DELATE?

1. a(d); 2. b; 3. b; 4. c; 5. (a) b; 6. c;
7. a(o); 8. b; 9. a, c, e, f; 10. b; 11. a, d, e, g;
12. b.

Prejeli smo 22 rešitev kviza in vse so bile nepravilne. Pri vprašanju 10 ste vsi (razen enega) obkrožili točko o - pravilno je b.

Najpogostejša napaka je bila pri vprašanju 11, ker je marsikdo obkrožil tudi točko b - pravilno: a, d, e, g.

REŠITEV SLIKOVNE KRIŽANKE "1. MAJ":

Praznik: dela, OE, Jan, rtina, majska parada, pilula, A, skusil, Ozark, and, OR, B, lojenka, Snično, neke, EA, OT, jour, Tto, sod, kvota, kg, kiosk, Erika, T, avnoj, mediteran, RN, L, D, Anita, AAR, sekira, AG, igra, one, Roma, UAR, Tina, cekas, avion, cat, INA, otka, E, ozarnik, Sterle, Ani, Ra I, Teodor, trava, plat, ole, Ankara.

Ta mesec smo prejeli več rešitev križank, kakor prejšnji; vsega skupaj jih je bilo 37, od tega 6 nepravilnih.

Otrokova odgovornost in neodvisnost

Starši povsod iščejo priložnost, da bi privzgojili otroku občutek odgovornosti. Marsikdo upa, da bo z drobnimi opravili rešil to nalogo, v bistvu pa z njimi ne pripomoremo kdove kaj k občutku odgovornosti. Narobe, v prenekaterem domu se vnamejo zaradi takih vsakodnevnih dolžnosti stalne bitke, ki povzročajo napetost in jezo med starši in otroci. Če bomo grobo vstrajali pri svoji zahtevi, bo to lahko kvarno vplivalo na oblikovanje otrokovega značaja.

Preprosto dejstvo je, da občutka odgovornosti ni mogoče vsiliti. Lahko raste samo iz otrok samih, se oplaja in usmerja ob vrednotah, ki jih vidi otrok doma in v družbi. Občutek odgovornosti, ki ne temelji na pozitivnih vrednotah, je lahko antisocialen in destruktiven. Petepuhi so neverjetno pozorni in skrbni drug do drugega in do svojih. Člani mafije, na primer, jemljejo svoje dolžnosti na smrt resno. Slepote izvršujejo ukaze, nesebično podpirajo svoje tovariše in skrbe za družine zaprtih pajdašev.

V i r o d g o v o r n o s t i

Radi bi, da bi bili naši otroci zanesljivi ljudje, hoteli bi, da bi njihov občutek odgovornosti temeljil na najvišjih človeških vrednotah. Bolj po domače povedano odgovornost mora izhajati iz spoštovanja do življenja in iz prizadevanja biti srečen. Toda, odgovornosti navadno ne merimo s tako širokim merilom. Odgovornost ali neodgovornost vidimo v veliko bolj konkretnih primerih: v neredu, v zamujanju šole, v površnih domačih nalogah, v kljubovanju in neposlušnosti ali v neprimernem vedenju.

Vendar je otrok lahko vključen, ima sobo čisto in v redu, lahko je natančen pri domačih nalogah, njegove odločitve pa so vseeno neodgovorne. Tako je posebno pri tistih otrocih, pri katerih smo vedno mi odločali, kaj je treba storiti in ki so imeli malo priložnosti, da bi sami presojali, sami izbirali in notranje rasli.

Koliko naših navkov se otroka prime je odvisno od tega, kako mu grede naši nasveti do živega. Vrednot ne motemo učiti. Vrednote morajo otroci vsrkati vase, postati morajo del njih in to je mogoče samo na ta način, da se istovetijo, da se kosajo s človekom, ki si je pridobil njihovo spoštovanje in ljubezen. Tako je torej problem odgovornosti stvar staršev ali natančneje, vrednot, ki jih otroci vidijo pri starših. Treba pa se je vprašati: ali moremo kaj storiti, da privzgojimo otrokom takšen čut odgovornosti, kakršnega mislimo?

Kolikšna je zanesljivost otrok je odvisno od tega, kakšen odnos imajo starši do otrok in kako spretno ravnaajo z njimi. Naš odnos do otrok bo pravilen, če jim dovolimo izražati in sproščati vsa čustva; Spretno pa bomo ravnali z njimi tako, da jim bomo pokazali, kako lahko pravilno vsmerjajo svoja čustva.

Brez dvoma bomo imeli pri tem hude težave. Večkrat ne vemo kaj bi storili, če naletimo na razburkana čustva. Kadar se srečamo z viharnimi čustvi svojih otrok, se zgodi, da jih skušamo zanikati, prevaliti krivdo na koga drugega, skušamo ustrahovati otroke ali pa stvar polepšati. Uporabljajo je udobne fraze, ki pa niso kdove kaj koristne.

Z a n i k a n j e : "Saj ne misliš tega, kar si rekel; saj imaš rad svojega brata."

P r e v a l i t e v k r i v d e : "Saj tega ne govoriš ti, ampak le zlodej, ki tiči v tebi."

U s t r a h o v a n j e : "Če rečeš samo še enkrat besedico "sovražim", te tako premlatim, da boš pomnil vse življenje."

O l o p š e v a n j o u "Saj v resnici ne sovražiš svojega brata. Lahko, da ga nimaš posebno rad, toda take občutke moraš v sebi premostiti."

Take ugotovitve nočeje upoštevati dejstva, da čustev, kakor tudi marasle reke ne moremo ustaviti in jih zanikati; lahko jih le preusmerimo. Če jih ne priznamo, si nakopljemo nesrečo na glave. Moramo priznati njih in njihovo moč, z njimi moramo ravnati pametno in jih pravilno usmerjati.

Vprašanje pa ostane: Kaj naj storimo, da bomo premostili prepad med cilji, ki jih hočemo doseči in vsakdanjimi težavami? Kje naj začnemo?

Odgovor na te vprašanje je v tem, da si moramo v ta namen napraviti nekakšen načrt naših dolgoročnih in kratkoročnih prizadevanj. Prvo, o čemer si moramo biti na jasnem, je to, da je vzgoja otrokovega značaja odvisna od našega odnosa do njega in da potez značaja ne moremo graditi z besedami, temveč z zgledi.

Prvi korak v našem dolgoročnem prizadevanju je, da se odločimo zanimati se za vse, tudi za to, kar otroci mislije in kar notranje čuti je in ne samo za to, ali ubogaje ali ne.

Kako bomo spoznali, kaj otroci mislije in kaj čuti je? Otroci nam dajejo sami ključ do tega. Njihove občutke spoznamo po besedah, po glasu, po kretnjah in po držiji. Potrebujemo samo uho da slišimo, oko, da vidimo in srce, da čutimo.

Naše geslo bodi: n a j r a z u n e m, n a j t e t u d i p e k a ž e m; n a j p o v e m - i n n e g r a j a m t j a v d a n .

Če pride otrok domov silno počasi in vleče noge za sabo, že po korakih vemo, da se mu je pripetilo nekaj neprijetnega. Če hočemo biti zvesti svojemu geslu, ga ne bomo ugovorili s takimi pripombami: "Zakaj pa tak kisel obraz? Kaj pa se držiš kot mila jera? Kaj si spet užpičil?"

Ker bi radi spoznali otrokovo notranje stanje, se izogibajmo pripomb, ki ne ustvarjajo drugega kot zamere in sovraštva. Namesto tega lahke starši pokažejo razumevanje: "Nekaj neprijetnega se ti je zgodilo. Danes je bil huđ dan zate."

Taka ugotavljanja so bolj priperočljiva. Vprašanja izražaje namreč radovednost, ugotovitve pa sočutje.

Starši, ki so s svojimi otroki "v vojni", bodisi zaradi drobnih opravil, bodisi zaradi drugih dolžnosti, si morejo biti na jasnem, da te "vojne" ne morejo dobiti. Otroci imajo več časa in energije, da se upirajo, kot jo imajo starši, ki njih priganjajo k temu ali onemu. In tudi če zmagajo, se jim to lahko maščuje: Otroci postanejo pusti in nerzvozni ali pa uporni ki ali celo prestopniki.

Samo na en način lahko zmagamo - da si pridobimo otroška srca. Ta naloga se nam zdi v takem stanju nemogoča, je pa samo težka in mi imamo vse, da je lahko izpeljemo. Če si starši prizadevajo rahločutno poslušati, če se vzdrže pikrih pripomb in če se seznanije z otrokovimi občutki in zahtevami brez žalitev, se prične v otroku nekaj spreminjati. Sočutni ton pritegne otroka k staršem, otroci vidijo njihove ljubeznivost, vidijo, da jih starši jemljejo zares in da se z njimi vljudni, pa se prične v vsem tem kosati z njimi. Otroci se ne bodo spremenili čez noč, toda naponi bodo navsezadnje poplačani.

Marjeta Pirih

Delo, počitek in rekreacija

Delo je zavestna in organizirana aktivnost človeka. Pri tej aktivnosti pride vedno do pojave, ki mu pravimo utrujenost.

Znanost in praksa sta pokazala, da se utrujenost ne more in ne sme premagovati s skodelico kave, cigareto, šilcem žganja ali s poživilno tableto. Utrujenost se da premagovati le s organiziranim, vnaprej pripravljenim odmorom - počitkom.

Po obliki in namenu ločimo pasivni in aktivni počitek. Oba sta nenadomestljiva in nezamenljiva. Pasivni počitek je spanje in ležanje. Nekateri mislijo, da je najboljši počitek vedno ležanje. Aktivni počitek v obliki sprehoda, igre, izleta, športa in dopustniške aktivnosti zaleže neprimerno več, kot pasivni oddih. Aktivnost obnovi in vrne človeku porabljene sile in ustvari ugodne pogoje za nadaljevanje dela. V modernem času začenja primanjkovati telesnega dela, grozi nevarnost propadanja organizma in je zato potrebno poseči po aktivnosti, ki ji pravimo rekreacija.

Pri raziskovanju pojava utrujenosti in naveličanosti pri industrijskem načinu dela strokovnjaki iščejo načine in oblike za doseganje boljših rezultatov dela ob manjši utrujenosti. Dokazano je, da se pri tem delavcu lahko veliko pomaga že z boljšo organizacijo dela, boljše prehrane in pijače, z zdravim načinom življenja pred, med in po delu. Posebej se pomaga veliko z navajanjem delavcev na rekreacije. Vzgojne osnove o rekreaciji bi morala podati človeku družina in šola, ker pa to večkrat ni pravočasno storjeno, pa mora na področje vzgoje o rekreaciji aktivno in strokovno poseči tudi vodstvo delovne organizacije.

V nekaterih deželah so napravili še večji korak naprej. Mlad delavec se mora že ob podpisu delovne knjižice obvezati, da se bo redno in aktivno bavil z nekim športom. Oddelekovodje diskretno, a vendar aktivno in stalno nadzirajo rekreacije in koriščenje dopusta svojih delavcev, o tem poročajo kadrovski in varnostni službi; sami pa dajejo vzgled in celo nasvete. Strokovne službe (socialni delavec, psiholog, zdravnik, varnostni tehnik) spremljajo in proučujejo odnos med boleznimi in poškodbami ter delovnim uspehom delavcev pri delavcih, ki negujejo telesno kulturo in pri tistih, ki za njo nočejo najti posluš in čas. Pravimo, da se v takih deželah in takih delovnih organizacijah dejelo pravilo, da je samo zdrav, primerno močan, okreten in vzdržljiv delavec z dobro duševno in telesno kondicijo sposoben za doseganje dobrih delovnih rezultatov skozi ves delovni staž.

Pri rekreaciji veljajo nekatera strokovna pravila. Počitek je že, če menjamo okolje. Potrebno je čimveč rekreacije na svežem zraku. Rekreacija je vedno aktivna, to je povezana s gibanjem. Rekreacija mora biti vedno spontana in prostovoljna, pa tudi v začetku postopna. Rekreacija je obvezna za vse. Ni pa vse za vsakogar, pri čemer upoštevamo delo, delovne okolje, starost, spol, zdravstveno stanje, letni čas, materialne možnosti, standard itd.

Ker se bližamo času letnih dopustov je važno vedeti, da istega moramo izkoristiti tudi po principu aktivnega počitka in rekreacije. Žal je še mnogo takih delavcev, ki letni dopust sploh ne izkoriščajo za počitek ali pa ga nepravilno izkoristijo. Precej je še takih, ki dopust preživljajo v brezdelju ob boljši hrani in obilni pijači. Na srečo je stalne več delavcev, ki na dopust vzamejo pribor za rekreacije in se na dopustu aktivne bavijo s

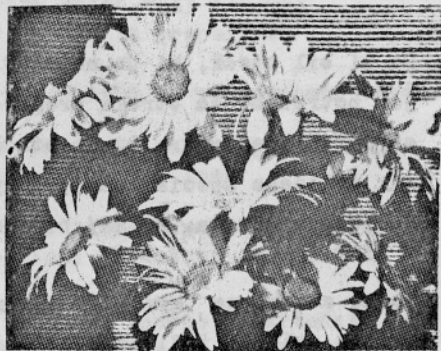
športne rekreacije, take si naberejo novih moči in se vračajo s dopusta spočiti, prenovljeni in z novimi močmi sa delo in življenje. Tudi vodstva počitniških domov morajo poznati pomen rekreacije in morajo nuditi delavcem, poleg cenenega stanovanja in hrane, tudi možnosti in pribor za rekreacijo.

Rekreacija mora postati aktivna in dejanska last vseh, posebne delavcev, ker je nepreosljiva investicija za boljše delovne uspehe, boljše počutje, zdravje in daljše življenje.

Dr. Mario Kocijančič

Kategorizacija otrok:

DA ALI NE? . . .

Vsake leto prihaja med starši in učitelji v nižjih razredih do tihega, toda zagrisenega boja, ko se pokaže, da je otrok iz tega ali onega razloga neuspešen v šoli in da ga je treba kategorizirati in prešolati. Kategorizacija je precej sporen izraz, ker nehote vzbudi v človeku občutek, da je dobil tak ali drugačen počat. Vendar ob poznavanju celotnega procesa kategorizacije in njenega pomena izgubi ta izraz negativen prisvok. Kategorizacija ni učiteljeve osebne nasprotevenje otroka, ampak je spoznavanje njegovih sposobnosti, vseh ukrepov, ki pomagajo otroku, da se osmesveji.

Kategorizacija, šolanje v posebnih šolah, usposabljanje za poklice ali določene delovne operacije v posebnih zavodih v svetu ni nove. Zlasti zahodne države imajo zelo razvite mreže posebnih osnovnih in poklicnih šol in zavodov, kjer se usposablja za samostojno življenje otroci s motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Pri nas skrb za take otroke, razen za slepe in gluhe, še nima tradicije in je tudi delne razumljiv odpor staršev proti kategorizaciji in posebnim šolam. Še posebej velja te za starše, katerih otroci ne zmereje programa redne šole. Po drugi strani pa tudi vsa procedura vnaša v njihovo življenje precejšnje spremembe, ki se jim starši težke prilagodijo. Naj omenim samo ene izmed ovir, ki nanje naletijo starši prizadetega otroka. To se sosedje, bližnji in daljni sorodniki: "Kaj pa bodo sosedje rekli, če dam otroka v pomožne šole!" Take refrene najpogosteje slišimo in prav zaradi predsedka v njih mnogi starši ne prešolajo otroka pravočasne ali pa sploh ne.

Vsekakor starši laže razumeje, da je potrebno posebno šolanje za slepe, gluhe in telesne invalidne otroke, kot pa za tiste s govornimi in duševnimi motnjami, čeprav prvi kot drugi potrebujejo posebne obravnave: njihovim sposobnostim prilagojen učni načrt, posebne učilnice, razni učni pripomočki, za vsake kategorije posebej usposobljen učitelj in podobno.

Vse do leta 1960 ko smo dobili pravilnik o kategorizaciji in evidenci otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, zakon o posebnem šolstvu in uredba o poklicni rehabilitaciji otrok s kvarovanecem, so bili prizadeti otroci bolj ali manj prepuščeni zdravstvenim domovom, uvidevnosti staršev in skrbstvenih organov. Ko pa smo dobili omenjene predpise, je bilo treba začeti s sistematičnim odkrivanjem tistih otrok, ki so potrebni strokovne obravnave.

Pravilnik določa kategorije otrok, ki so potrebni posebnega obravnavanja, zajema pa otroke: - z okvarjenim vidom, s okvarjenim sluhom, z govornimi in glasovnimi motnjami, telesno invalidne, duševno zaostale in s kombinirami motnjami in hibami.

Vsi ti otroci so razvrščeni v dvanajst kategorij, ki jih bomo obravnavali kasneje.

Da bi bil otrok, ki je moten v telesnem in duševnem razvoju, uvrščen v pravilne kategorije, je potrebno, da otroka pregleda strokovna komisija, ki jo sestavlja pet članov: od njih se zdravnik, pediater, to je otroški zdravnik, psiholog in socialni delavec stalni člani, zdravnik določene specializacije, npr. okulist, in pedagog ustrezne izobrazbe pa se menjata glede na motnjo otroka, ki naj bo pregledan.

Imamo strokovne komisije I. in II. stopnje. Strokovne komisije I. stopnje delajo v občinskem merilu, včasih tudi za več občin skupaj. Ko strokovna komisija I. stopnje pregleda otroka izda izvid in mnenje, ki vsebuje poleg otrokovih generalij še: osebno in družinsko zdravstveno anamnezo, opis socialnih razmer, popolne diagnoze s potrebnimi kliničnimi in drugimi izvidi, obrazloženo mnenje o kategoriji otroka in ukrepa za njegovo zdravljenje, varstvo, vzgojo, izobrazbo in uposobitev za delo ter datum ponovnega pregleda. Izvid in mnenje pošlje pristojnemu upravnemu organu; v Trzinu je to Oddelk za splošne zadeve in družbene službe, referat za varstvo družine, ki staršem sporoči odločbo ustne, lahko pa starši zahtevajo pisмено odločbo. Zoper odločbo se morejo starši v 15 dneh pritožiti na upravni organ II. stopnje, to je Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo v Ljubljani. V primeru, da se starši pritožijo na omenjeni sekretariat, pregleda otroka strokovna komisija II. stopnje.

Stroške, ki jih ima strokovna komisija, poravnava občinska skupščina; kategorizacije je torej brezplačna. Ni nujno, da je vsak prijavljen otrok tudi kategoriziran, dobre pa je vsekakor, da je vsestransko pregledan in da starši ter pedagogi vedo z njim prav ravnati. Kategorizacija ni pečat s katerim zaznamujemo, marveč je osnova za nadaljne usposabljanje.

Na kratke smo si ogledali pravilnik o kategorizaciji otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, prihodnjič pa si bomo ogledali kakšne vrste kategorij imamo.

Z. Preinar

MEDICINA

Oh ,pa ta prhljaj!

Marsikomu ta nadloga zagreni lepe urice, zlasti, če je bil v teh uricah oblečen v temno oblako, Bel prah, ki je proti volji lastnika posut po ramenih in dobršnem delu hrbta res ni prav nič dekorativen (in še manj podoben romantičnim snežinkam). Za nameček, pa običajno človeka lasišče še srbi in ker je srbež hujši od bolečine, se včasih glavniki kar "sam od sebe" pregloboko zarije v kožo in jo opraska. Za nekaj trenutkov je sicer občutek boljši, samo lasišče pa na grob postopek grobo odgovori - včasih hastanejo vnetja, največkrat pa je prhljaja še več. Vedno bolj "gre na živce" in človek se vse pogosteje umiva, koža pa vse hitreje poroženeva in v luskinicah odpada. Torej, začaran krog, ki ga je nekje treba presekati. Recimo, prav pri umivanju in naprej pri potrpljenju, ker bo glave treba umivati na vsakih deset dni kakšne tri mesece. V lekarni kupite malo ricinusovega olja - za vsako umivanje svežega, ker postane kaj kmalu žarko. Rabite še košček najboljšega pralnega mila (npr. Zlatorog), ker toaletna mila vsebujejo različne parfume in ekstrakte, ki kožo zelo dražijo. Za daljše ali dolge lase rabite še štiri litre vode, za kratke pa tri. Ne pozabite, presim, še na primerne količino dobre volje in vstrajnosti!

Postopek

V lasišče s konicami prstov (ne z nohti) kakšnih deset do petnajst minut nežno utirajte ricinus, kar potem res ne izgleda preveč imenitno. Ugoden pa je občutek mrgolenja, ki ga je povzročila takale mehka masaža z močno naoljenimi prsti. Če niste doma sami, je zavoljo izgleda bolje, da glavo pokrijete. Nalijte vodo v lonec, dodajte dve mali žlički ricinusovega olja in z nožem nastrgajte drobne rezine mila v vodo (približno 5 dkg, to je eno četrtino kosa). Vse skupaj naj dobro prevre, morda še kdaj malo premešajte. Lonec postavite nato na hladno, da se raztopina sama od sebe toliko ohladi, da je prijetno za umivanje. Glavo spet nežno umivamo z milnico in konicami prstov ter z milnico tudi splakujemo! Ko smo porabili vse tekočine, glavo dobro zbrišemo. Torej nobenega

splakovanja s čisto vodo! Lasje se bodo prečudovito svetili, lasišče pa bo vsakekrat bolj zadovoljno. Če je le mogoče, glave ne sušimo s fenom, prav tako v času, ko se zdravite, sonce in nepokrita glava ne gresta skupaj. Seveda, razen striženja, v tem času "napravite križ" tudi čez vse ostale frizerske usluge in preparate.

Res ni zastoj priporočile za vstrajnost, vendar - splača se!

Morda ob koncu ne bo odveč še nekaj splošnih priporočil za nego in lepoto lasi

- po zgornjem načinu bi naj vsakdo umil svoje lase enkrat spomladi in enkrat jeseni tudi mastne;
- nemastne lase je dobro dnevno prekrtačiti s žimnato (ščetinasto) krtačo v nasprotni smeri kot lasje padajo oziroma ležijo. Ko kupujete krtačo, bodite previdni, ker so nadomestki iz plastičnih mas tako slični ščetini, da jih nepoznavalec ne loči;
- umivanje z jajčkom, če lasje potem niso zares dobro splaknjeni z vročo vodo, ni dobro, ker se beljakovina okoli lasu strdi in raskraja. Taki lasje imajo odvraten duh. Najbolje je, če jih že umivate na tak način, da jih takoj po tem še enkrat umijete z običajnimi šamponi.

sestra Jelka

franci cerar:

KRVAVI KROG 71

Dan v megli

Četa vojakov se je prebijala skozi džunglo na obrazih jim je ležal blažen mir nič niso čutili dih strupene narave; kot bi se sprehajali skozi domači kraj so gledali skozi koprene omame zdale se jim je da plavajo na krilih sanj - kako tudi ne, bili so polni mamil. Na vrhu nekega hriba so obstali glej, kaj niso tam v dolini sovražne utrdbe kot privid so se prikazovale skozi meglo topovi so grozeče zijali v nebo. "V napad", je divje zarjovel narednik epetekli-so se po hribu navzdol z avtomati so kosili vse okrog sebe bombe so mrcvarile zemljo in ljudi; krvavi ples je trajal dolgo časa ni tako lahko pobiti na stotine ljudi. brali so se sredi zavzete trdnjave počasi jim je megla splavala z oči; nastala je grozljiva tišina vsa džungla je otrpnila v dihu smrti. Stali so sredi slamnate kritih, razrušenih koč na topo strmeli v krvavi pokol; na kupe mrličev je ležalo naokrog vse sami starci, otroci in žene kri je dolbla pošastne mozaike v prah. Narednik je počasi stopil na rob goščave in si pognal kroglo v glavo; v tišino je odjeknil zadnji strel v mrtvih očeh je ostalo poslednje spoznanje: Moj bog, zverj smo, ne ljudje!

Najemniki

Veliko svetovno klanje je končano vojaki se utrujeni vračajo domov volkovi tulijo na ruševinah naselij kri še lije iz svežih grobov.

Nekaterim ni všeč da je vojne konec duh smodnikov jim je prešel v meso in kri čakajo na ugodni trenutek in spet orožje spregovoriti.

Ni treba dolgo čakati spet se je začel krvavi ples vojna spet razgrinja mrtvaški prt nad Kongo, Biafro, nad Vietnam.

Čete najemnikov so stopile na plan ne vprašajo za koga in proti komu se borijo treba je zaslužiti krvavi denar vojna je njihov bog in vladar.

Kopje proti avtomatu helikopter proti bosonogemu človeku umazani denar zoper pravično stvar kaj je vse to najemnikom mar.

Na vzhodu in na zahodu divjajo krvavi požari ljudstva umirajo v trumah vsak dan smrt se krohota iz mrtvaških lobanj.

Najemniki so bili in bodo dokler bo na svetu hlape in gospodar dokler bo ljudem vladal denar umor je nekaterim poklicna stvar.

Strelj v džungli

Po džungli tam - tam odmeva votlo skozi goščavo se plazi četa ljudi nad pekлом zelenim sonce sije motno in listje od krikov divjih drhti.

Obrazi ljudi so hladni, morilski in vsem avtomati krog vrata visijo njihovi koraki so tihi, zverinski najemniki gredo spet na gostijo.

Angleži so hladni, kot hladen je led in Yankeeji kolnejo divjo goščavo Nemci gredo, kot da osvaja spet in zadaaj Francozi preklinjajo vroče narave.

Prispeli so pred jase malo kjer črnska vas se v soncu blešči obkolili so čistino in ket za šalo glas strojnice se skozi džunglo oglasi.

Zrna jeklena sekajo slamnate kože na desetine ljudi je presekal rafal potem vse tiho je, le še kak otrok zajče in ptica zbeži, ker jo je prestrašil konval.

Najemniki stopajo preko mrtvih ljudi in plenijo kože, odnašajo kar je ostalo nihče se ne zmeni za mrtve in kri saj kmalu vse bo le skelet postale

Ko so končali, odšli so nazaj jezili so se, ker je sonce sijalo in jasa postala za živali je raj ker smrt je kosila veliko in malo.

Na nekem drugem planetu

Lepega pomladnega dne
so ga odnesli v krsti
v srcu je imel kroglo
zadela ga je nekje
kjer divja bog vojne.
Kaj je to mogoče
vojna v letu enainsedemdesetem
na Zemlji vendar ni vojne
Zemlja je civiliziran planet,
besede vojna ni več v nobenem slovarju
dvakrat smo podčrtali - mir.
Zvečer si nataknemo copate
in sedemo pred televizijo;
poročila: Vietnam, Afrika, Bližnji vzhod
vojna spet sklepa svoj peklenški krog.
Kot noji tiščimo glave v svoj mir,
vse se dogaja nekje tako daleč
da rečemo: na zemlji v resnici vlada mir,
na zemlji ni več vojne
nikogar ni krogla zadela v srce
vsa ta svinjarija se dogaja drugje,
nekje na nekem drugem planetu
v letu enainsedemdesetem.

Kaplje v ognju

V očeh sestradanih otrok
ni več nobenih otroških vprašanj
ne zanima jih zakaj sonce sije
in kje je dežela pravljinih sanj.

Kot starci strmijo predse
z napihnjnimi trebui
in čakajo poslednje trenutke
da jih odnesejo v beli rjuhi.

●●●

Naalonjen ob stoletnem deblu je ležal
smrtno ranjen mlad vojak
stiskal je fotografijo v roki
in gledal je ženin in sinov obraz.

Še zadnjič je pogledal ljubljene obraze
potem mrtve oči so zasrepele v nebo
krvavo listje je šumelo v krošnji
v vetru je ječalo polomljeno drevo.

●●●

Dva stražarja sta ga odvedla
iz temne, umazane ječe
počasi so stopali pred zid
kjer so bile naperjene puške.

Mirno je stal pred svojimi rablji
ni videl da dan je lep
mrtve oči so strmele v prazno
bil je že od rojstva slep.

●●●

Potrkal je na steno življenja
hotel je priti na plan
želel si je veselja in trpljenja
hotel je gledati sonce vsak dan.

V materinem je telesu
še nerojen krik onemel
krogla ga je zdrobila v krvavo kašo
preden je živeti začel.

●●●

Umiram, je rekel bosonogi vojak
ko ga je zadelo v spopadu
ni vedel da spremlja ga fotograf
in da bo še mrtev v časopisu.

Protestiram, je rekel rajen gospod
ko je videl slike v dnevnem listu
to je svinjarija kar se je zgodilo
in potem si je naročil kosilo.

●●●

Prestopno leto se bliža
prineslo nam bo en dan več
kaj se bo v tem dnevu zgodilo,
to vprašanje je odveč.

Nekaj več bo ubitih in ranjenih
umrlo bo nekaj več ljudi
nekaj več bo na svetu pohabljenih
izgubil se bo v vrtinco enakih dni.

Andrej Beli: Pesmi

S A M

Šipe so, orošene.

Zunaj mesec bdi.

Misli prav nobene

v tebi ni.

Veter sive dolge

vrste brez zvihra.

Mnogo solz bilo je

in gorja

Uporno predme vstane

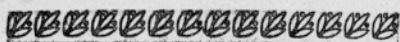
vrsta dolgih let.

V srvu rane, rane.

Sam sem spet.

T R O J K A

"Hej, poženil!" v ledu zvonka
pesem podkev se oglasi -
in razkošna, urna trojka
v strnem laku poleti.
Sonce, ki za oblak se skriva,
zdaj zdaj stepe osvetli
in tedaj se kakor v iskrah
kočijažev pas blešči.
Že pod večer, ko objame
žar s škrlatom svod neba,
se kraguljček v smehu zgane:
pleše, vriska, se smehlja.
Tiho leže pri ognjeni
na večerni hlad snega,
vžge se z bujnimi plameni
skoraj zlata mavrica.
Veter utihne, trojka obstane.
Kdo bo stopil zdaj med nas?
Komu bolj rdečica vname
že od vetra ožgan obraz?
Sede v trojko in pozdravi:
"Zdravo, stari moj!" smeje.
Spet kraguljčka po dobrovi
smeh igrav razlega se.

BITI...

Trepetati.
Z odprtimi očmi
ničesar videti,
kakor žival
se bati
ljudi,
kakor žival
bežati
od njih
in k njim
se vračati.

LJUBITI lol.

Tleti.
Vsplameneti,
ob plamenu
svojo senco
uzreti
in ugasniti.

P
O
E
Z
I
J
A

SPOMNI SE

Spomni se: v dehtečem mraku
k meni v vrt si šla,
kot da v mavrično si barve
vzhoda oblečena.

Sramežljiva vsa v sinjini,
v ovetju s polj, z gora
in v meglici, ki se sdi mi
komaj purpurna.

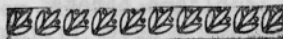
Spomni se: tvoj ljubček nežni
stal pri vrah je:
rahel, rožnat šipkev evet ti
je pripel v lase.

Spomni se vseh nežnih srečanj.
Daj Bog, spomni se.
Moja usta, moja pleča
še poljub tvoj žge.

Vse strasti nepetešene,
ne, ne zatajim!
Glej cvetice zaprašene
tule, tamkaj lolol in

mrtvi evet bo resa umila
zjutraj kraj poti.
Ljubiš? Si vse pozabila?
Pozabila si.

Prevedel prof. Tene Pretzner

KAJ JE OGENJ IN KAJ JE PEPEL,
se sprašuje sončna ptica,
opolnoči,
ko je njen smisel na nasprotni strani
njenege leta.

Ne čuti razlike,
toda ve, da nima svojih kril
v oblasti.

Ko plamen pada z njenih kril
in para noč na dvoje,
vem,
da tudi v ognju je pepel
in da pepel še izgoreva
za daljnimi obzorij dneva
in za pregradami noči.

1. maja v PAKLENICI

Pojdite s prstom po zemljevidu. Začnite v Tržiču, nadaljujte do Ljubljane, nato do Reke in preko Senja ter Karlobaga do Starega grada. Tu se lahko ustavite, ker je na zemljevidu konec poti - s prstom. Če vštete še razdaljo, boste ostali nekako pri 400 kilometrih.

No, to je naša vsakoletna prvomajska pot. Ne začnemo je pa s prstom po zemljevidu, temveč z ogromnim nahrbtnikom, šotorom na hrbtu in še večjim pričakovanjem. Malo čudno se sliši to, da gremo v gozderjih in z nahrbtnikom na morje. Je pa res! Samo s to razliko, da se ne ustavimo pri morju, ampak pol ure od obale, v kanjonu Paklenice. Če vrjamate ali ne, je ta pot izredno zanimiva, saj od Ljubljane naprej ko se redkokdaj vidi pravega Gorenjca v "bojni", oprostite, planinski opremljeni. Sploh je pa atrakcija, ko na reki čakaš avtobus. Pomislite samo, kaj porečete, če se nekdo smuča v kopalkah! Slaba primerjava je to, je pa le.

Reka je zanimiva, saj jo poznate na kakšnem glasu je zaradi morskih oziroma mornarskih deklic. Polna je presenečenj in enega smo doživeli tudi mi, pa ne z dekleti, temveč s cenami. Šli smo v restavracijo na ribe. Štirje smo naročili dve ribi, torej vsak polovico, malo solate in nekaj kruha. Ko smo to pojedli so se v nas prebudili "lakotniki". Hoteli smo naročiti še eno porcijo, pa smo bili takoj siti rib, Reke in najbolj cen. Za ta prigrizek smo v "mestu rib" plačali 98,70 N din!

Na avtobusu pa smo mi naredili presenečenje. "Postavili smo tovarno" tam, kjer je ni. Prijatelj je sezultežke čevlje in zaradi vročine so se začele širiti čudne vonjave. Prikupna Dalmatinka na sedežu pred nami pa je čez čas v jezi rekla svoji sosedici: "kako vedno tu smrdi neka tovarna," čeprav te več kot 100 kilometrov neokoli ni. Pa se še sprašujete, zakaj je Slovenija tako industrijska dežela.

V Starem gradu smo zmetali ali bolje, zvalili prtljago iz avtobusa. Zopet začudenje ljudi, podobno je bilo tistemu o teletu in ...

Da bi pregnali otrplost zaradi potovanja, smo zavili v prvo "Gostionco" na Dalmatinsko črnino. Nič slabega ni to, pa še sama teče po grlu! Denar mora krožiti in mi smo se tega držali, ker se pa v tekočem stanju najlažje giblje, smo pač delali promet v mililitrih. Čakala nas je še pol ure ali pa dve dolga pot - za samce pol, pare pa dve, prav tako kot v naših gorah.

Kanjon Paklenice je narodni park in pri vходу te sprejme lesena tabla s tem napisom. Podobna je tistim, ki te sprejmejo v triglavskem parku. Lesena, z vžganimi črkami.

Cesta se vijuga po soteski, ki je edinstvena po svoji slikovitosti. Skale na levi strani kažejo drečkasto barvo odlomov, desna stran pa je bela in bolj enotna. V sredini kanjona se barva na obeh straneh spremeni v temno, skoraj črno. To mračnost poživlja le padanje vode preko majhnih slapov. Do tu se da priti z avtomobilom, naprej pa pelje tlakovana steza z betonskimi mostiči. Čudovita je hoja skozi ta del. Človek utihne, da ne bi motil te umirjenosti narave, prislunke srceva vetra in vode. Pogled se mu usmeri proti vrhovom sten, ki se strmo dvigujejo nad stezo. Zdi se ti, kot da čakajo trenutka, kdaj bodo lahko zgrmele v sotesko in zaprle človeku pot v ta čudovit svet.

Po kratkem vzponu se pred nami odpre dolina z jaso, ki je redkost v tej pokrajini. Stene na levi se odmaknejo, na desni pa se še bolj poženejo proti nebu, kot da bi dobile moči od tistih, na levi. Stena je tu edinstvena. Prav po sredini je zagozdena gmeta v obliki klina. Levo in desno od tega pa je skala enotna in zdi se ti, da jo je nemogoče premagati. Pogled vara. Prek vse stene so izdelane smeri plezalcev in vse so ocenjene skoraj z najtežavnejšo stopnjo. Na skrajni desni se skala razdeli, uklonila se je zakonu težnosti ter se malo položila. Tu je lažji prehod in smeri so ocenjene z najnižjo, do srednje težavnostne stopnje.

Na jasi smo postavili šotore. Tu so bili že kranjčani, ljubljčanji, pa so že pospravili in odšli domov zaradi slabega vremena. Kmalu so zagoreli plinski gorilniki in vsak je kahal hrano, ki je doma morda nebi jedel. Tu pa je bil vsak odvisen od sebe in svojih sposobnosti.

Zvečer smo zakurili ogenj, Grega pa je takoj "nategnil" meh. Pesmi so se zvrstile ena za drugo, pozno v noč.

Zjutraj smo se odpravili, po dva in dva v steno. Komaj pet minut in že si pri vstopu. Skala je tako trda, da je trži najžanjsi rob. Podobna je granitu, je barva je tu bela, ker je apnanec.

Ko se vzpenjaš, korak za korakom, ti srce poskakuje od napora in vznemirjenosti. Užitek je v tej skali skoraj večji, kot pa pri nas, v Julijcih. Nekaj prestopov desno navzgor, pol dolžine vrvi poševno v levo in tako naprej, vse do vrha. Že na sredini pa se odpre prečudovit razgled na Jadran. Kje je še dano uživati toliko naravnih lepot, kot prav tu, v Paklenici?

Popoldan je neznosno vroče. Zmenili smo se, da se gremo kopat v morje, nekaj nas je bilo res tako vročih, da smo se značili, pa nismo dolgo zdržali, ker je bila voda še mrzla - pa še mokra povrhu!

Kar v kopalnah smo šli v slaščičarno na sladoleđ. Dobili smo ga zastonj, ker je lastnik rekel, da smo "otvorili" sezono.

Zvečer je bila zopet pesem, zjutraj pa plezarija. Matjaž in Luka sta edina naredila eno najtežjih smeri, Zobač in Šoder pa sta v ljubljanski smeri splezala tretjo ponovitev, kar je izreden uspeh. V steni sta bila dva dni, kar je za tako težko smer čisto normalno.

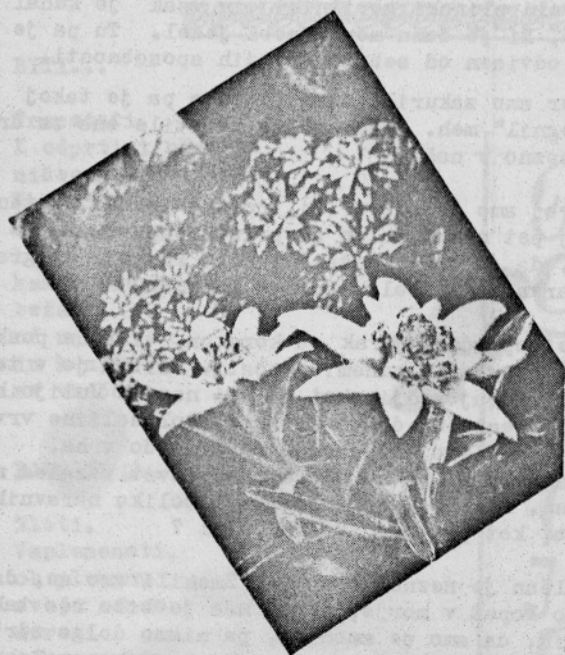
Zadnjo nedeljo smo šli vsi skupaj v planinski dom, ki je oddaljen še za eno uro hoje od tabora. V domu je bilo več skupin, nazadnje pa samo ena - in to pri nas. Vsi so prišli k našim mizam ter pomagali peti. Grega je tako dobro igral na harmoniko, kot da bi ga šele dobili iz Mengeša. Uglasil se je ob črnini, ki mu je bila gonilna sila. Sklenili smo, da bo oslelej lahko pil ob igranju le dalmatinsko vino, kar mu prebudi nekaj posluha.

Ponedeljek je bil zadnji dan veselja. Nekateri so šli še plezat, da bi nabrali čimveč vzponov, drugi pa smo že pospravili. Lahko rečem, da smo bili zelo uspešni, saj smo naredili 94 vzponov, kar je za šezdeset več, kot pa Ljubljanačani.

Težko smo se ločili od tabora; toliko lepih trenutkov smo tu doživeli! Najraje bi ostali kar do drugega leta, da nam nebi bilo treba ponovno hoditi.

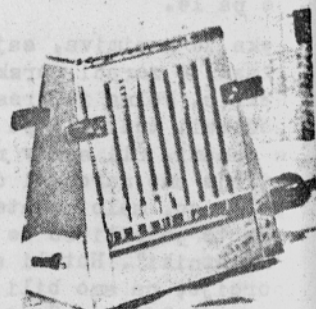
Paklenica ni pekel, lepa je v svoji divjini, s svojimi stenami in ljudmi, ki se vsako leto za 1. Maja zberejo na jasi ob vznožju skal.

"Kračar"

DROBNI ELEKTRIČNI APARATI V GOSPODINJSTVU

Pražičec za kruh - je zelo praktičen in enostaven aparat. Sveže pražen kruh je vedno zaželen, bodisi pri zajtrku, malici ali večerji. Če dobite nepričakovane goste, vas bo marsikdaj rešil iz zadrege. Praženje kruha z električnim pražilcem je hitre in enostavno. Pražilec postavimo na mizo in ga priključimo. Pred prve uporabe naj gori prazen vsaj 6 minut, da izhlapi lepilo z grelcev. Na vsako stran namestimo po 1 rezino kruha, približno 1 cm debelo. Celoten postopek je popolnoma higienski in ni nevarnosti, da bi se kruh zažgal, ker ga pražilec avtomatično obrne. Po treh minutah je praženje končano in v pražilec lahko damo novi rezini. Rezine prepraženega kruha imajo lep izgled. Namažemo jih z maslom in po želji obložimo z jajci, majonezo, salamo, mesom ali sirom. Ko s praženjem končamo, pražilec izklopimo in počakamo, da se ohladi, šele potem ga lahko spravimo. Paziti moramo, da ga ne prevrnemo in z njim res previdno ravnamo, ker sicer popokajo električni grelci.

Električna džezva za kavo je zelo primerna za kuhanje kave, zlasti tam, kjer nimamo na razpolago kuhalnika. Zaželjena je pa tudi v vsakem gospodinjstvu, ker porabi velike manj električne energije, kot pa če kuhamo kavo na električnem štedilniku. Pred kuhanjem moramo pod džezvo položiti porcelanast krožnik, bakelitno ploščo ali pa kak drug izolacijski material, da ne poškodujemo pohištva. Kava zelo rada vzkipi, zato ne smemo džezve nikoli napolniti čisto pod rob. Ko voda zavre jo izklopimo in šele potem zakuhamo kavo.

Pri čiščenju moramo zelo paziti, da ne poškodujemo spirale, ki je vgrajena v dno.

Električni mlinček za kavo je postal v gospodinjstvu skoraj nepogrešljiv aparat. Kava je veliko bolj okusna in aromatična, če jo zmeljemo sami doma, kot pa če jo kupimo že zmleto. Pri nakupu električnega mlinčka za kavo si izberemo tak aparat, ki ima prozoren pokrovček, tako, da lahko skozenj vidimo kavo. Mlinček napolnimo s kavo malo pod rob in ga pokrijemo s pokrovom. Nato ga priključimo na električno omrežje in pritisnemo s eno roko na pokrov, z drugo pa na gumb. S tem kako dolgo pritiskamo na gumb, reguliramo debelino mlete kave.

Po treh minutah moramo z mletjem malo prekiniti, da se elektromotorček ohladi.

Lj.

Sindikalna športna tekmovanja

Mesec april je bil zelo razgiban na športnem polju. Naša sindikalna podružnica, ozirena tovarniški odbor, je organiziral v nedeljo, 18. aprila 71. 1. sindikalno prvenstvo BPT v veleslalomu na Zelenici. V petek in soboto so naši smučarji pripravljali proge za veleslaloma pod vodstvom tovariša Legarja. Za te njihove dele jim lahko čestitamo, ker je bila proga resnično dobre pripravljenosti.

Za tekmovanje se je prijavilo 49 članov kolektiva, od tega 8 tekmovalk. Vse je bilo dobre pripravljenosti, žal pa nam je vreme v nedeljo, na dan tekmovanja, nagajalo. Zaradi slabega vremena so nekateri tekmovalci ostali doma in se niso pojavili na startu. Tako se je samega tekmovanja udeležilo 28 tekmovalcev.

Med vso tekmo je bila zelo gosta megla, zaradi katere tekmovalci niso mogli videti postavljениh vrat, dokler niso pripeljali skoraj do njih.

Kljub temu so bili doseženi dobri rezultati - zavarjamo vam dosežena mesta posameznih skupin:

Z e n s k e:	čas:
1. Čarman Vika	29.3
2. Pušavec Sonja	33.1
3. Babič Tea	1.29.2

Starejši člani:	1. Lang Vili	36.2
	2-3. Logar Jože	37.1
	Frantar Ciril	37.1
	4. Mežek Marjan	38.4
	5. Bogataj Milen	39.-
	6. Zaletel Cveto	39.3
	7. Švab Viktor	39.4
	8. Švab Jaka	43.1
	9-10. Rustja Jelko	49.-
	Špendal Janke	49.-
	11. Jagodič Janke	1.01.-

Seniorji:	1. Čarman Jože	30.4
------------------	----------------	------

Pe končanem tekmovanju je bila razglasitev rezultatov v domu na Zelenici in podelitev ličnih pokalov, diplom ter nagrad. Na koncu se je predsednik tovarniškega odbora sindikata zahvalil prav vsem za sodelovanje, kajti tekme so res dobre uspeli. Na koncu se je razvila prijetna zabava in kramljanje; k temu je pripomogle

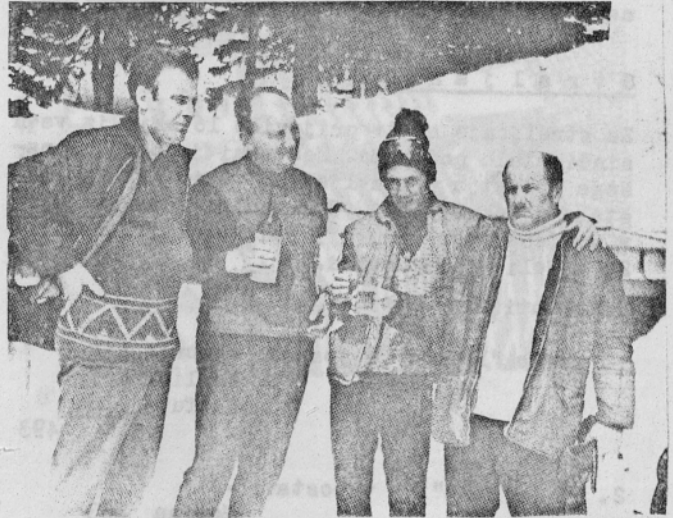

foto: R. Planina

Mlajši člani:	1. Nadišar Miro	34.1
	2. Teran Brune	34.2
	3. Čarman Jože	35.-
	4. Čadež Slavke	35.3
	5. Štamcar Marjan	36.-
	6. Ahačič Janez	36.4
	7. Furlan Janez	39.3
	8. Teran Slavko	39.4
	9. Oman Ciril	40.1
	10. Magister Dušan	43.4
	11. Nemo Franci	44.4
	12. Janč Janez	52.6
	13. Meglič Stano	56.1

tudi vreme, takoj po tekmi se je namreč megla dvignila in posijalo je sonce, ter nam vrnilo dobre volje, pa tudi vsi napori so bili posabljeni.

Pozne popoldne smo se veseli vračali domov.

TEKMOVANJA V POČASTITEV 1. MAJA

Kakor vsako leto, je tudi letos Občinski sindikalni svet razpisal tekmovanje v kegljanju, streljanju in šahu. Naša sindikalna podružnica se je udeležila le kegljanja in streljanja, žal pa se nismo mogli udeležiti tekmovanja v šahu, ker kljub večjemu številu dobrih šahistov nismo mogli zbrati ekipe.

K e g l j a n j e: Prijavljenih je bilo skupno 15 ekip s 6 tekmovalci in to v borbenih partijah

Rezultati najboljših:

1. mesto "Peko" I. ekipa	260 kegljev
2. " "Peko" II. "	232 "
3. " Tovarna-kos	229 "
4. " "Peko" III. "	229 "
5. " Cariniki-Ljubelj	223 "
6. " "Triglav"	222 "
7. " "BPT" I. ekipa	218 "
8. " "BPT" II. "	214 "

Naša sindikalna podružnica je prijavila 5 ekip za tekmovanje v kegljanju. Letos naši kegljači niso mogli ponoviti lanskoletnega uspeha, ko so osvojili prvo mesto, ampak so se uvrstili malo slabše.

S t r e l j a n j e:

Za streljanje se je prijavilo 16 ekip iz vseh sindikalnih podružnic. Med temi je bilo iz našega podjetja prijavljenih 7 ekip. Ekipa je štela 3 tekmovalce. Tekmovalci so streljali v stoječem položaju s 5 poizkusnimi strelji in 20 strelji v konkurenci.

Rezultati najboljših:

1. mesto "Peko": v postavi	Jekovec 170, Meglič 157, Klofutar 166	493
2. " "Peko": v postavi -	Bedina 153 Bedina 152 Valjavec 161	466
3. mesto "BPT": v postavi -	Perko 140 J. Rustja 154 M. Rustja 163	458
4. " "BPT": v postavi -	Logar Štefe M. Štamcar	
5. " "BPT":		

Tudi strelci niso tako uspeli, kakor v letu 1970, toda veseli smo, da smo se tekmovanja udeležili v tako velikem številu. Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste kakor koli pomagali ali tekmovali. Na koncu maja pa zopet nasvidenje v tekmovanju s "Tekstilindusom". Vsem tekmovalcem želimo veliko uspeha in upamo tudi na boljše rezultate!

SINDIKALNO PRVENSTVO BPT V STRELJANJU

Tovarniški odbor sindikalne podružnice je organiziral sindikalno prvenstvo naše tovarne v streljanju, ki je bilo 13.5.1971 v Mladinskem domu na Ravnah. Tekmovalci so streljali z zračno puško (stoje) in sicer 5 poizkusnih in 20 streljev v konkurenci. Tega prvenstva se je udeležilo 42 članov našega kolektiva in od tega 14 članic, kar je zelo razveseljivo, saj članice niso tekmovalle še nikoli v takem številu. Žal je tekmovalo le 12 članic iz konfekcije in 2 iz uprave, iz ostalih obratov pa jih ni bilo.

Rezultati so sledeči:

Ž e n s k e:

1. Mara Stegnar	123 krogov
2. Vilma Valjavec	104 "
3. Helena Šter	91 "
4. Frida Kokalj	77 "
5. Joži Bobič	59 "
6. Silva Logar	56 "
7. Dana Šorn	52 "

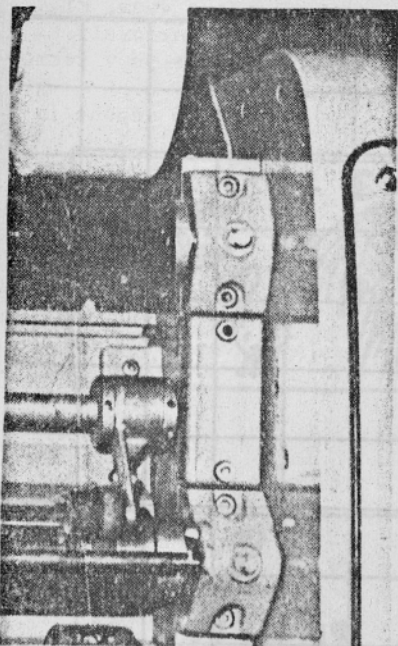
M o š k i:

1. Milan Rustja	164 "(od 200 mož)
2. Jože Logar	161 "
3. Marči Štamcar	156 "
4. Janez Perko	152 "
5. Jelko Rustja	151 "
6. Tomaž Ahačič	145 "
7. Jože Valjavec	143 "

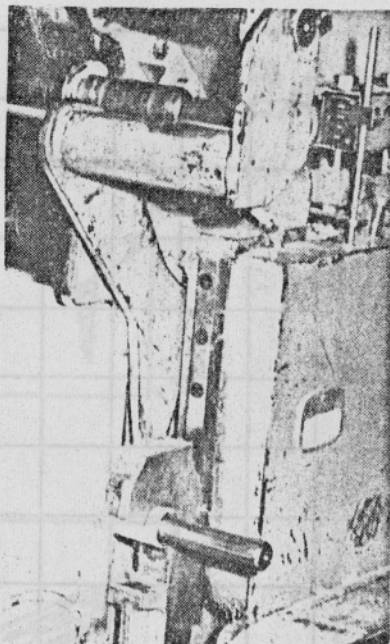
Vseh moških je tekmovalo 28. Po končanem tekmovanju je predsednik tovarniškega odbora sindikata razglasil rezultate in razdelil nagrade. Na koncu se je vsem zahvalil za sodelovanje in poudaril, da je najbolj razveseljiva tako množična udeležba članic našega kolektiva. Ravno tako se tovarniški odbor sindikata zahvaljuje vsem, ki so to tekmovanje vzorno organizirali.

Danilo Roblek

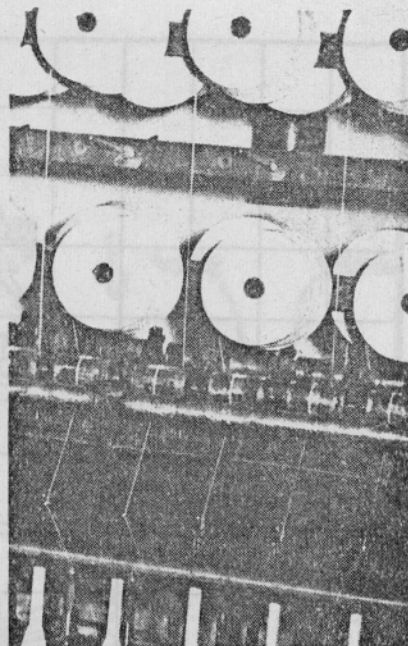
Poznate stroje ?

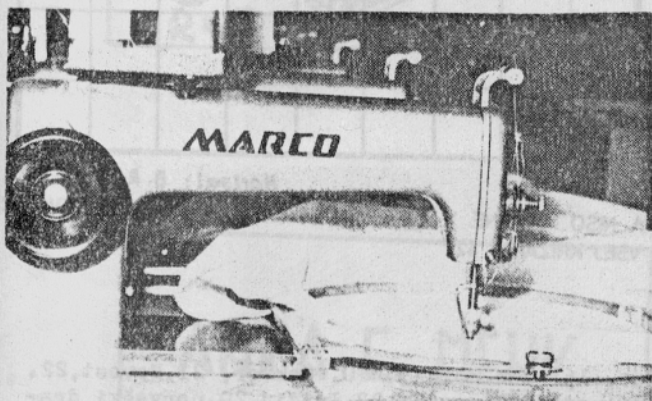
1

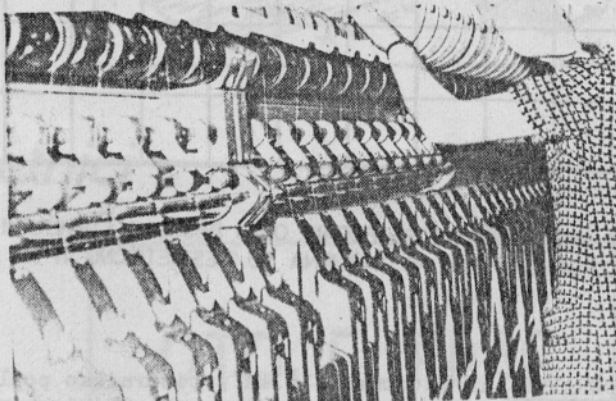
2

3

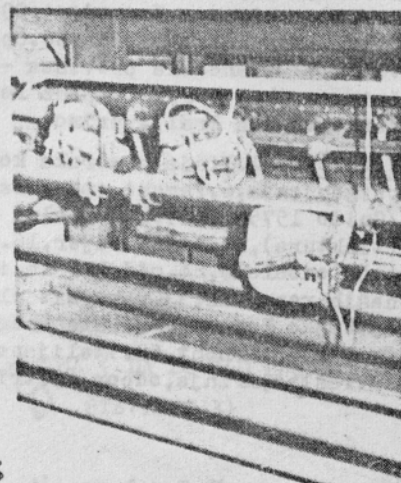
4

5

Napišite pravilna imena strojev, iztrgajte list
in ga oddajte najkasneje do 12. junija 1971 v
nabiralnik Trbiškega tekstilca (pred menzo)!

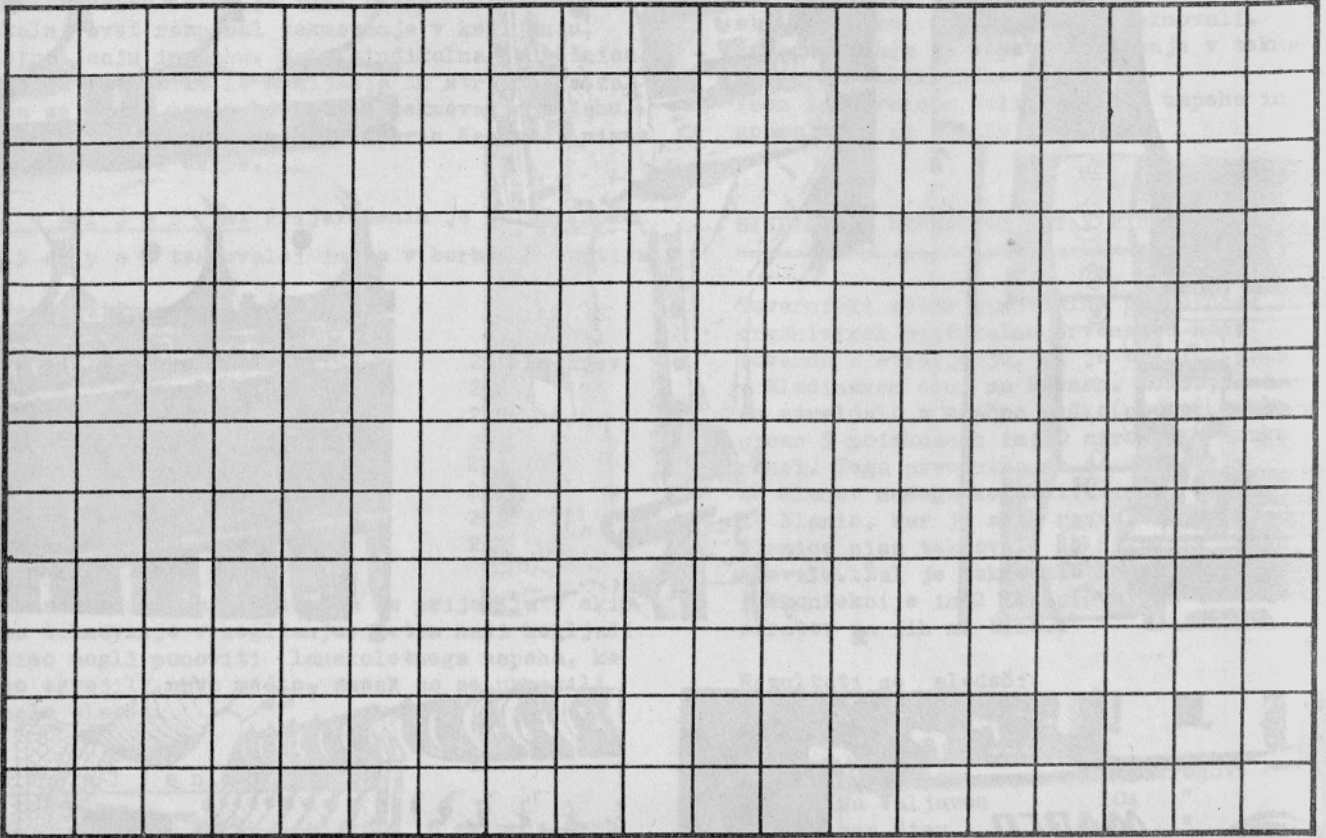
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

6

Kviz sestavil: Janez Furlan
fotografije: Roman Planinc

NAGRADNA SKRITA KRIŽANKA

Narisal: B. R.

PRI SKRITI KRIŽANKI SO PODANI OPISI BESED S ŠTEVILKAMI, KI PA NISO VRISANE V LIK. TUDI ČRNA POLJA MORA REŠEVALEC RAZPOREDITI SAM. POSTAVLJENA SO NESIMETRIČNO IN JIH JE V VSEJ KRIŽANKI 42.

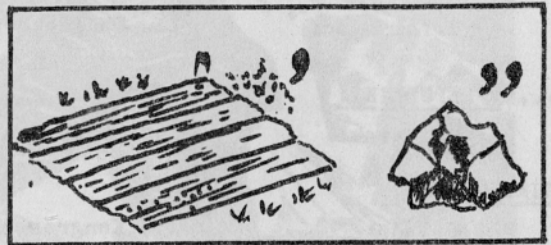
VODORAVNO: 1. ekonomska "ŠIBA", pisarniško poslovanje, 16. dan norčij, 20. doktor, 21. Novost, 22. igra s petjem, 23. brv, prehod čez reke, 25. plosk. mera, 26. potujoči pastir, 28. Iridij, 29. norveški dramatik, Henrik 1928* 1906 +. Cesar in Galilejci "divja raca" itd., 31. brezbarven vnetljiv vodik -alkoholni, 33. čudeži, srbohrv., 35. reka, 36. reka na jugu SZ, ki se izliva v Črno morje - Poti, 38. Lev Tolstoj, 39. narobe ime Grudna, 40. naš slikar Anton 1862-1905, 42. vojaška miličarska obhodna straža, 45. list papirja, 47. Italija, 48. liter, 49. vrsta šampona, 50. spojina oljne kisline in glicerina, 51. nikalnica, 52. ribje jajčece, 53. izrastek na glavi nekaterih živali, tudi instrument, 55. Bevkov roman, Kradljivček, 57. mesto v Vojvodini, 59. tona, 60. neznanec, 61. predpisan zalogaj, posojilni del, 63. Argon, 64. Otto Cheyne, 65. Molibden, 66. Španija, 67. arabski žrebec, 68. tat, uzmoviš, 70. vilar, 71. pijača st. Slovanov, 72. Francoska provinca - gl. mesto Albi, 74. Danski književnik Nexo. Martin 1869-1954, 76. vzročni veznik, raner, 77. Majhna republika v Pirenejih, brez zadnje črke, 78. Edvard, 79. premer, 80. .... Marko, majhen kralj, princ.

NAVPIČNO: 1. Višja pomorska komanda, 2. sitnica, drobnarija, 3. meter, 4. zanimivo, interesno, 5. medmet priganjenja, 6. žensko ime, vrba, 7. znamenje za alarm, močna piščal, 8. naš tednik, 9. Italijanski slikar /Guido 1575-1642), 10. koralni otok, 11. tuje žensko ime, (Kamelija), 12. Ivan, 13. halogena prvina (tinktura), 14. Anton Pajer, 16. obrat naše tovarne, 17. tuj dvoglasnik, 18. prijem, podajanje rok, 19. teža embalaže, 24. oddelk fašističnih enot, kratica, 27. zveza držav, 30. nikelj, 32. glavno mesto ene naših republik, 33. rekvizit pleskarjev, 34. UGO, 37. volilo, testament, 41. redko moško ime (vrsta psa), 43. Rajko Langus, 44. vrsta engga pecilnih praškov, 46. zrak (lat. aer,) 54. majhen zaselek pri Boh. Beli-Okrene, 56. Kohont, 58. Italijansko mesto jugo-vzhodno od Bologne (dvojina), 62. del gledališča, 64. sovraštvo, mrčinja, odpor, 69. trije soglasniki "ženska", 73. Alfred Nobel, 75. oranje, 76. Avelino.

Sestavil: Slavko Pajntar

Rebusi

DRŽAVE

Posetnici

ANKA E. MENK

OTO F. FRAG

Računanje

$$\begin{array}{l}
 \diamond + \circ - \square = \otimes \\
 \otimes + \triangle - \circ = \square \\
 \diamond + \otimes - \circ = \circ
 \end{array}$$

NAMESTO ZNAKOV VSTAVITE ŠTEVILKE OD 1 DO 5
 TAKO, DA BO REŠITEV PRAVILNA (DA BO ŠLO LAŽJE VAM
 POVEMO, DA POMEMNI ZNAK $\diamond$ ŠTEVILKO 3).

Sestavil: J. Furlan

Narisal: J. Kern

	Stran
<u>UVODNIK:</u>	
Program nalog in ukrepov za leto 1971	134
	135
	136
	137
<u>OD MESECA DO MESECA V PODJETJU:</u>	
dipl. iur. B. Milič: Delo organov upravljanja	138
	139
M. Veseli: Kadrovske vesti	139
	140
A. Jano: Proizvodnja v aprilu 71	140
	141
M. Perko: Kako bomo letos letovali	142
	143
J. Furlan: Kaj dela mladina	144
<u>... V OBČINI</u>	
I. Valjavec: Proslava krvodajalcev	145
	146
I. Valjavec: II. Občinsko tekmovanje ekip prve pomoči	146
	147
<u>... V REPUBLIKI:</u>	
M. Herak: Zbor mladih samoupravljalcev v Ljubljani	147
<u>DIALOG:</u>	
S. Saje: II. Kongres samoupravljalcev v Sarajevu	148
	149
<u>ENO VPRAŠANJE ŠEST ODGOVOROV</u>	
S. Saje: Kako preživite proste sobote?	150
	151
<u>IZ NAŠEGA UREDNIŠTVA</u>	
S. Saje: Nove knjige v strokovni knjižnici BPT	152
	153
	153
<u>ČLOVEK IN DELO</u>	
M. Pirih: Otrokova odgovornost in neodvisnost	154
	155
Dr. M. Kocjančič: Delo, počitek in rekreacija	156
	157
Z. Pretnar: Kategorizacija otrok: da ali ne ?	157
	158
J. Zagorc: Oh, pa ta prhljaj!	159
<u>BRALNA STRAN</u>	
F. Cerar: Krvavi krog 71	160
	161
Prof. T. Pretnar: Andrej Beli: Pesmi	161
	162
T. Markovič: Prvega maja v Paklenici	163
	164
<u>ZA ŽENO IN DOM</u>	
L. Jaklič: Drobní električni aparati v gospodinjstvu	164
<u>ŠPORT</u>	
D. Roblek: Sindikalna športna tekmovanja	165
	166
<u>KVIZ</u>	
J. Furlan: Poznate stroje?	167
<u>KRIŽANKA</u>	
S. Pajntar: Nagradna skrita križanka	168
<u>ZA RAZVEDRILLO</u>	
J. Furlan: Rebusi, posetnici, računanje	169

GLASILO
DELOVNEGA KOLEKTIVA
BOMBAŽNE PREDILNICE
IN TKALNICE TRŽIČ

Tržiški
tekstilec